

עו"ד ראובן לדיאנסקי
חבר מועצה והנהלת העיר
יו"ר הועדה

ועדת איכות הסביבה

והועדה לעניין טבע עירוני ובע"ח

ישיבה בנושא

טבע עירוני

שהתקיימה ביום ג' – 18.07.17, שעה 17.30

בחדר ההנהלה, בניין העירייה, קומה 12

סטנוגרמה

לורן לוי - ידגרוב

שוש בלו

מנהלת לשכת חבר המועצה עו"ד ראובן לדיאנסקי

<u>חברי הועדה ה"ה:</u> <u>מוזמנים ה"ה:</u>	
גב' גבי לסקי	חברת מועצה
מיכל נהרי	אגרונומית מח' גנים
נעה רגב	רכזת שכונות מקיימות
עינת גפן סגל	אחראית קיימות בקהילה הרשות לאיכות הסביבה
דליה בארי	פורום ירוק
דודי שמש	אגרונומית
יורם הופטמן	
עו"ד ערן שחר	
ליאם שלם	
וולוביץ יאיר	תושב השכונה
טניה דדון	תושבת השכונה
גלי פרוינד	תא עירוניות בת קיימא - מגמה ירוקה
מור גלבוע	מנכ"ל מגמה ירוקה
עידן עמיתי	מתכנן סביבתי
גליה חנוך רועה	מנהלת קהילת ת"א-יפו והסביבה
אורית ברוך	מנכ"לית עמותת אוהב עורב

עיריית תל אביב-יפו

עו"ד ראובן לדיאנסקי
חבר מועצה והנהלת העיר
יו"ר הועדה

רפאל חזני	רכז משמר המועצה בחברה לחיות טבע
יואב בן יהודה	
איתן בן עמי	
דרור יהודה	מרץ

על סדר היום:

← טיפול בעצים במרחב הציבורי

* * *

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

חברים, אני רוצה לפתוח את ישיבת וועדת איכות הסביבה וטבע עירוני. הפעם אנחנו נדון בנושא שזה לא הפעם הראשונה שהוא מגיע לישיבת, לפחות טבע עירוני שעמדתי בראשה או שאני עומד בראשה מאז תחילת הקדנציה. אני מופקד על הוועדה לאיכות הסביבה רק כחצי שנה, והפעם אנחנו נדון בטיפול בעצים במרחב הציבורי וזה בעקבות הצעה לסדר שהגישה חברתנו גבי לסקי ממועצת העיר באפריל 2017, לפני שלושה חודשים וקצת. נמצאים איתנו כאן הרבה אנשים, אנחנו נעשה סבב היכרויות קצר מאוד. נמצא איתנו המנהל החדש של אגף שפ"ע, יואב בן יהודה, שהחליף את שמוליק קצ'ליניק. זו הזדמנות להגיד לך בהצלחה, הצלחתך הצלחתנו מה שנקרא. יושבים פה אנשים שהם גם נציגים של עמותות וגופים, וגם אנשים פרטיים שהנושא של עצים וירוק וצל חשוב להם. הגיע גם מנהל הרשות לאיכות הסביבה, איתן בן עמי. אנחנו נעשה סיבוב קצר, אחר כך אני אגיד כמה מילים בקצרה, גבי גם תגיד כמה דברים בעקבות ההצעה לסדר, ואחר כך נשמע מה יש לאגף שפע לומר.

* * * המשתתפים מציגים את עצמם * * *

גב' מיכל נהרי:

אני אגרונומית המחלקה לגנים ונוף.

מר יאיר וולוביץ':

אני אגרונום מנהל עמותת ארץ ללא בדל, ובאתי לפה כאיש פרטי.

גב' טניה דדון:

תושבת השכונה הזו, אוהבת עצים.

גב' גלי פרוינד:

אני פעילה במגמה ירוקה, הקמתי את תא עירוניות בת קיימא. אני עושה תואר שני בתכנון ערים בטכניון.

מר מור גלבוע:

מנכ"ל מגמה ירוקה ותושב השכונה הזו.

גב' גליה חנוך רואה:

מנהלת קהילת תל אביב יפו והסביבה בחברה להגנת הטבע.

מר עידן עמית:

מתכנן סביבתי, בן קהילת תל אביב יפו והסביבה בחברה להגנת הטבע.

מר רפאל חזני:

רכז משמר המועצה בקהילת תל-אביב יפו של החברה להגנת הטבע.

מר אמיר כהן:

מתנדב במשמר המועצה.

גב' אורית ברוך:

מנכ"לית עמותת חדשה, היחידה בעולם, למען העורבים, עמותת 'אוהב עורב'. מוסמכת הפקולטה לחקלאות, תואר שני באגרונומיה בתחום של התנהגות בעלי החיים. תל אביב זה המקום היחיד בארץ כבר מעל לשנה של 'מאבקים', להעלות את המודעות, לא לקרוע, לא לגזום עצים בעונת הקינון. תל אביב זה המקום היחיד בארץ שבאמת הפסיק את זה. אני גרה במושב אמירים, זה ישוב צמחוני טבעוני, ששנה שלמה ביקשתי והתחננתי שיבצעו את הכריתות של העצים מחוץ לעונת הקינון, והם עשו דווקא ופגעו בהמון גוזלים. פשוט באים עם המנוף, מורידים את אמיר העצים וגורסים את הגוזלים. אני מאוד שמחה שיש כזאת גישה. אנחנו גם נרשום על זה בקבוצה, שתל אביב זה המקום היחיד בארץ שבאמת הפסיק את הגיזום בעונת הקינון. כל הכבוד.

מר דרור יהודה:

מר"צ, פעיל חברתי וגם חבר ברמת החייל הירוקה.

עו"ד ערן שחר:

אני נלחם כבר שנים למען העצים, בין השאר אחרי שנים של היעדר תוצאות נאלצתי להגיש תביעה נגד העירייה, לפני שלושה חודשים. על ההתנהלות של הקבלנים של העירייה בשטחים. אנחנו מחכים לפסק דין שאנחנו מקווים שיהיה תקדימי, ושנוכל לשפר את ההתנהלות. תבעתי באופן אישי את העירייה, תבעתי הפעם בתביעות קטנות, כאשר בלי שום סיבה באמצע היום באו קבלנים ללא פיקוח של העירייה, ו'שחטו' שטח של אולי 100 מ"ר, בלי שום היגיון, בלי שום סיבה. היו עצים, היה גם עץ אחד באמצע, וגם צמחייה ירוקה. צילמתי את כל הדבר, שהיה בשכונת ל'. בכל העיר אתה רואה שכל הזמן הם מתעסקים עם כל מיני צמחים,

הם עוקרים צמחים ירוקים ושמים צמחים אחרים, ואז כשפניתי לאחד הקבלנים הוא אמר 'אצלנו לא משנה עקירה או שתילה, מה שחשוב זה שתהיה פעילות'.
דבר נוסף, לא בכל הארץ זה מתנהל בצורה כזו. אתה רואה איים ירוקים, שלמים, אתה לא רואה גיזום של צמח של 10 ס"מ, וכי איזה טעם יש לזה? זה דבר לא הגיוני.

מר יורם הופטמן:

פעיל בתחום.

גב' זידי שמש:

אני אגרונומית, תושבת רמת החייל, פעילה למען העצים.

גב' עינת גפן:

אני אחראית על הקיימות והקהילה ברשות לאיכות הסביבה.

גב' נועה רגב:

הרשות לאיכות הסביבה, רכזת שכונות מקיימות.

גב' מורן:

אני מרכזת את התוכן בתל אביב יפו העמותה בדף הפייסבוק שלנו, שלוש שנים כבר.

מר ליאם שלם:

יועץ אקולוגי לעיריית תל אביב, וגם אקולוג של כפר גני יהושוע.

גב' לורן לוי:

אני מנהלת לשכתו של ראובן וזימנתי את הועדה.

מר איתן בן עמי:

מנהל את הרשות לאיכות הסביבה בתל אביב.

מר יואב בן יהודה:

מנהל אגף שפ"ע.

* * *

מר ראובן לדיאנסקי - היו"ר:

בין היתר המטרה כאן בדיון הזה, זה לקבל תמונת מצב משפיע לגבי הפעילות של שפי"ע. אנחנו יודעים שתל אביב היא עיר ירוקה, אנחנו לא באנו לשמוע רק את הדברים הטובים שאנחנו יודעים עליהם, לפחות אני יודע עליהם. יש הרבה דברים אחרים שאנחנו רוצים לשים עליהם דגש ולראות איך אנחנו משפרים אותם, בכל מה שקשור לטיפול במרחב הציבורי של העצים.

אחד הדברים למשל המרכזיים שחדשות לבקרים אני מקבל התרעות, זה לגבי כל הקשר שלנו עם חברת החשמל. חברת החשמל, יש את חוק החשמל שמאפשר להם כמעט כניסה חופשית לכל ישוב ועיר, לבצע את עבודות הכריתה והגזיזים, ויהם לא רואים בעיניים'. וכשהם עושים את זה, הם עושים את זה בצורה מאוד קיצונית. חשוב מאוד שגם תעדכנו פה את הוועדה לגבי מערכת היחסים בין העירייה לבנים, לגבי כל מה שקשור להרגעת הגיזומים המאסיביים. אנחנו רואים את זה בדיזינגוף, בארלוזורוב, בעיקר במרכז העיר. איך פתאום צדדים שלמים, איפה שהכבלים של החשמל, העצים שם מכוסחים לגמרי.

דבר שני, בעבר דיברנו על סקר עצים. פשוט לסקור, למספר, ולאבחן כל עץ במרכז הציבורי בעיקר, בשלב הראשוני - איפה זה עומד.

נושא נוסף זה כל מה שקשור לפרסום. פרסום לפני כריתות, בעיקר כריתות. דנו בזה לא מעט, היום יש דרכים מאוד פשוטות לכוון פרסום כדי שאנשים יוכלו להגיש השגות לגבי כריתות של עצים. עם כל הכבוד לאתר העירוני, הגם שאני לא יודע מה לגביכם אבל אני לא נוהג לגלוש יותר מדי באתר העירוני. אולי זה רק אני, ואחרים פוקדים את האתר בצורה אינטנסיבית. יש לנו היום את הדיגיטל, שזה כלי מדהים שאפשר לגעת בפניצטה לגבי אנשים שגרים ברחוב מסוים, שברחוב הספציפי הזה הולכים לכרות עץ ולתת להם את האפשרות להגיש השגות והתנגדויות. ובכלל, כל מערכת היחסים בין העירייה, כיצד מפקח אל מול עבודת הקבלנים. יש פה הרבה פעמים, אכן. אתה יואב, חדש בתפקיד אבל אנחנו עוסקים בזה כבר לא מעט שנים. הרבה פעמים יש איזשהו פער, כמו שאמר עו"ד ערן, בין עומק הכריתה והאינטרס של הקבלן שהוא מבצע את העבודה, לבין החובה שלנו להציב מפקח מטעמינו שישלוט בעוצמת הגיזום וההתערבות בירוק. אז זה פחות או יותר הדברים שאני מבקש שהם יהיו חלק מהמצגת שלכם, והדברים שאתה תאמר לנו.

נעבור לגבי לסקי, שהגישה את ההצעה לסדר בנושא מדיניות עצים בעיר, והיא תגיד כמה דברים מבחינתה.

גב' גבי לסקי:

תודה ראובן, ותודה גם שקיימת את הישיבה מהר אחרי ההצעה לסדר, דברים שלא ממש קורים פה. נכון הגשתי את ההצעה לסדר, על אף שאני יודעת שבועדה הזו, בוועדה השנייה כבר דנו מספר פעמים בנושא, גם עצים וגם גיזום וכו', אבל עדיין המצב בקיץ הזה, המצב מאוד חמור. אין יום שאני לא מקבלת תלונה של תושב, של תושבת, על גיזום רצחני של עצים בכל רחבי העיר, לא רק במרכז העיר ולא רק איפה שיש קווי חשמל. לכן ביקשתי להעלות הצעה לסדר היום במועצת העיר, שהתקבלה פה אחד. חלק מהדברים שאמרת הם דברים שעלו בהצעה, וגם משיחות שלי עם מנכ"ל העירייה שהוא היה מאוד בעד, אבל אני לא רואה שהדברים מתקדמים ולכן חשוב לומר אותם פה. לגבי נושא הפרסום של כריתת עצים, אימצתי רעיון של מור שיושב פה, ממגמה ירוקה. רעיון של ניצן הורוביץ מ'אדם טבע ודין', שבו למשל אפשר לפרסם ליד העץ או על העץ בצורה שלא פוגעת בעץ על כוונת הכריתה. כך שכל אדם שגר בשכונה יכול מיד עם ההחלטה לדעת שמתכוונים לכרות עץ, ויש לו את האפשרות ואת היכולת לערער על הכריתה. ולא צריך לחפש את זה, לא באתרים ולא בדיגיטל. אלא שכמו שאנחנו רואים שמתכוונים לעשות תמ"א על בניין, מפרסמים את זה ליד הבניין ולכן כל מי שעובר שם יכול לראות אם הוא יכול להיפגע, אם יש לו אינטרס וכל זה, יכול בעצם לממש את זכויותיו.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

אני חייב להגיד לך משהו בהקשר הזה, וטוב שהכנסתם את העניין של התכנון ובנייה. ביום שאתה שם פוסטר מנייר, אין שום בעיה לטעון ששמו והורידו, ואין שום בעיה דקה אחרי זה להוריד.

גב' גבי לסקי:

זה בנוסף, ברור.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

ברגע ששולחים את המידע לנייד של אותו אדם שגר ברדיוס של 40-10 מטרים מהעץ והוא יודע שהעץ הזה מיועד לכריתה,

עיריית תל אביב-יפו

עו"ד ראובן לדיאנסקי
חבר מועצה והנהלת העיר
יו"ר הועדה

מר מור גלבווע:

זה לא רק עניינם של אלה שגרים 20 מטר, של מי שגר מסביב.

גב' גבי לסקי:

זה צריך להיות גם וגם.

מר מור גלבווע:

זה לא בא במקום.

קריאה:

אפשר לפתור את זה על ידי חלוקת הודעות אקטיבית לתושבים.

גב' גבי לסקי:

גם, יש המון שיטות, אני לא נכנסת כרגע, יש פתרונות.

קריאה:

אפשר לניילן את זה. אפשר למצוא פתרון - שיתוף הציבור בכריתת עצים.

גב' גבי לסקי:

דבר שני, אני עודדתי וקיבלתי גם תשובות חיוביות, להכין אזור מיוחד באתר העירייה בעניין עצים. שיכלול בתוכו סקר עצים נרחב לגבי כל העצים בעיר, שיהיה גם פרק ייעודי לגבי עצים עתיקים, שיש להם גם כן היסטוריה, ויש להם מעמד של שימור כמו שיש לבניינים לשימור, אז שיהיה לנו גם עצים לשימור שאי אפשר בהחלטה שרירותית, כן או לא, גם אם מתכוונים לבנות אי אפשר לגעת בהם ויש להם הגנה מיוחדת. גם בנוגע לצורה שלהם, גם מבחינה נופית, כמו שיש בצרפת שלמדתי היום על ידי גלי. יש משהו שנקרא שימור נוף, זאת אומרת שגם הצורה המיוחדת של העלווה וכו', גם כן הוא נכס עירוני וצריכים לשמר את זה. אז זה גם כן עוד משהו שחשוב לנו מאוד לקדם.

דבר נוסף זה הנושא של הגיזום. נושא הגיזום, דבר אחד זה שצריכים לדבר עם חברת החשמל ולהטיל כל מיני תנאים על הגיזום שלהם ברחבי העיר. גם אם יש להם כל מיני סמכויות, הסמכויות שלהן הן לא חסות הכול וצריכים לאזן אותן וכו'. ויש שיטות נוספות לטפל בכבלי חשמל שאינן דורשות גיזום, כמו הטמנה תת קרקעית, יש ביפן צורה של לגזום מין תעלות בתוך העצים ולהעביר דרך התעלות האלה את כבלי החשמל ללא צורך בפגיעה בעץ. יתירה מזאת, מועצת העיר קיבלה הצעה נוספת שלי בענייני צל והצללה, ובונים תוכנית של צל והצללה במרחב הציבורי. עדיף תמיד למען כל הערכים שהעירייה מקדמת, של סביבה ירוקה, של אורבניות טובה, של בריאות, של הליכתיות, של קהילתיות, שהצל וההצללה האלה זה יהיה צל מעצים. צל טבעי. ולכן כחלק מכל הערכים האלה, חובתנו לשמר את העצים בצורתם המלאה גם אם היא פראית. אנחנו לא בגני טוילרי, שאנחנו צריכים כל מיני צורות של עצם שפוגע בעצם ובצל והצללה. וזה בעצם החלטה שלנו. ואני מאוד שמחה על הישיבה הזאת, כדי שאנחנו נוכל לקדם אחת ולתמיד מדיניות מאוד קשיחה של גיזום ושמירה על עצים, ולקבל את החובה שלנו לשמירה על העץ השלם ולא רק על הגזע שלו.

גב' מיכל נהרי:

אנחנו רוצים להציג לכם במצגת זה את הפעילות שלנו ואת התחומים הנרחבים שקשורים בעצים שבהם אנחנו מטפלים בעיר. קודם כל ברור לכולם שאם אנחנו מסתכלים על היער העירוני, העצים מהווים נוף מאוד בולט. כשמדברים על גינות ציבוריות ופארקים, אז העצים מהווים את שלד הגן, הדבר הבולט והמרכזי. הם יכולים להעלות ערך של בתים, הם מגינים על הסביבה מפני פגעי האקלים, הם נותנים צל שהוא מאוד חשוב לנו, אני חושבת שאני לא צריכה להרחיב על זה.

אנחנו מטפלים בעצים החל מהשלב הצעיר של העץ, זאת אומרת אנחנו לא מגדלים עצים במשתלה העירונית, אבל אנחנו בהחלט מלווים את הגידול במשתלות שמגדלות עצים. אנחנו קונים עצים ממשלוח מאוד מקצועיות, ומטפלים בעצים במסגרת הנהלים העירוניים, נוהל 809 שעוד מעט אני ארחיב לגביו. ב-12 השנים האחרונות ניטעו בעיר למעלה מ-35,000 עצים.

קריאה:

כמה מהם נשירים, שאין להם בכלל צל?

גב' מיכל נהרי:

נשירים זה בחורף, זה לא אמור להפריע.

מר יואב בן יהודה:

אני חושב שלפני חודש גבי לסקי פנתה אלי בנושא סקר עצים. אז קודם כל סקר עצים קיים בעיר תל אביב. אומנם הוא סקר של משהו כמו 3 שנים ומאז נוספו קצת עצים, אבל עכשיו אנחנו מחדשים, עושים איזשהו חידוש של הסקר רק להשלמות, ואני מניח שתוך חודש יהיה סקר מושלם ב-100% אפשר להגיד. אבל לאור סקר העצים, מה שאנחנו עשינו ואת זה כל אחד יכול להיכנס ולראות, זה משהו חדש שעשינו. אנחנו הכנסנו ל-GIS שכבה חדשה שנקראת שכבת עצים. בעצם כל עצי העיר פרוסים בשכבת GIS, בכל נקודה ירוקה שאתם רואים אם תלחצו על אחת מהנקודות יופיע סוג העץ, הכתובת והמיקום שלו. זה משהו חדש.

מור גלבוע:

על פי איזה סקר זה מבוסס?

מר יואב בן יהודה:

זה מבוסס על הסקר של לפני 3 שנים.

מור גלבוע:

שהוא כולל מה? עצים וותיקים?

מר יואב בן יהודה:

זה סוף 2015, זה כולל את כל העצים בעיר, במרחב הציבורי. אני לא הייתי פה, אבל עשו פה סקר בסוף שנת 2015. מה שעשיתי לפני שבועיים זה לקחתי את הסקר של 2015 וביחד עם מחלקת המחשוב של העירייה, קודם העלינו את הסקר של 2015 לשכבת GIS במחשב. זאת אומרת שכל הסקר, חוץ מהעצים שנוספו מ-2015 עד היום, שאת זה אנחנו עכשיו משלימים בסקר חדש שאנחנו מבצעים אותו בשלב זה. יש ב-GIS שכבה שאפשר להיכנס לכל עץ במרחב הציבורי, לדעת מה סוג העץ ומה הכתובת שלו.

קריאה:

יש תמונה של העץ?

מר יואב בן יהודה:

זה קרה לפני שבועיים. אבהיר בתוך ה-GIS אפשר להגיע למצב שיש שם סמל של מכונית. אם גוררים את המכונית לכתובת העץ, אז אפשר לראות את העץ ב-google map. אבל זה לא מה שאנחנו רוצים כי זה לא מעודכן. מה שאנחנו נעשה עם ההתקדמות של הסקר הסופי ועוד דברים שאנחנו עושים עכשיו, אנחנו נרצה להכניס לתוך המידע זה גם כן את מה תורם העץ, מה הגיל של העץ, תמונה שלו. אני מקווה שנגיע למצב גם של מתי נגזום אותו בעתיד, או מתי ייכנסו לגיזום שלו. מתי הוא פורח, מתי הוא נושר. מה שמופיע היום כשנכנסים לנקודה ירוקה, תנסו את זה אחר כך, מופיע סוג העץ וכתובת. זה משהו שהוא מעודכן לרגע זה.

גב' מיכל נהרי:

רק דבר קטן, רק היום קיבלנו הודעה מאגף המחשוב, שגם שכבה של עצים עתיקים, עצים היסטוריים, עלתה.

מר יואב בן יהודה:

אנחנו לאט לאט מוסיפים.

קריאה:

איך הם מוגדרים? מה הקריטריונים?

גב' מיכל נהרי:

בעבר עשינו איזושהי עבודה ובדקנו מה יש בעיר לפי מה שאנחנו מכירים, פשוט אספנו מידע מהעובדים באגף.

מר ראובן לדיאנסקי - היו"ר :

אבל מה זה עתיק? 50 שנה? 80 שנה?

גב' מיכל נהרי:

זה יכולים להיות עצים בגיל 80 ומעלה. העצים שהם מאוד בולטים, השקמים בנות מאות השנים וכך הלאה. בעצים אנחנו מטפלים במסגרת מספר מרכזי גינון, אחד המכרזים הגדולים שיש בעירייה הוא מכרז אחזקת שטחים מגוננים. הטיפול בעצים במסגרת הפארקים מתבצע במסגרת מכרז אחזקת שטחים.

מר ראובן לדיאנסקי - היו"ר:

זה מכרז שיוצא כל שנה?

מר יואב בן יהודה:

לא, כל חמש שנים.

מר ראובן לדיאנסקי - היו"ר:

מתי הוא צריך לצאת?

מר יואב בן יהודה:

עוד שנתיים, ב-2020.

מור גלבוע:

זה רק לטיפול בעצים בפארקים?

גב' מיכל נהרי:

לא, המכרז מדבר על אחזקה בכלל, וחלק ממנו זה טיפול בעצים. עצים שנמצאים בגנים, באיי תנועה ובפסי ירק, זאת המסגרת של הטיפול בהם.

מסגרת נוספת, כל עצי הרחוב מטופלים במסגרת מכרז אספקה, נטיעה, השקיה ואחזקת עצים. חלק נכבד מהעבודה במכרז הזה זה בעצם טיפול בעצים צעירים, השקיה שלהם, עיצוב שלהם, וגם טיפול בנוף הנמוך של עצי רחוב.

מכרז גיזום הוא מכרז נוסף, במסגרת המכרז הזה מטפלים בנוף הגבוה.

מר יואב בן יהודה:

רק לעדכן, מכרז אספקה, נטיעה והשקיה זה מכרז שסיימנו אותו עכשיו לפני שבועיים, יש זכיינים חדשים שייכנסו בנהלים חדשים לעבודה. מכרז גיזום עצים יוצא בנובמבר הקרוב.

קריאה:

וזה כל חמש שנים, שניהם?

מר יואב בן יהודה:

כן, כל אחד מהם זה כל חמש שנים. זאת אומרת אם עכשיו לצורך העניין מכרז אספקה ונטיעה יצא עכשיו, יש זוכים, יש להם חמש שנים עבודה.

גב' גבי לסקי:

ועם חברת החשמל זה יהיה אותם אנשים?

מר יואב בן יהודה:

זה לא קשור.

גב' מיכל נהרי:

אני אדבר אחר כך על חברת חשמל.

גב' גבי לסקי:

כתוב שזה מכרז משותף.

גב' מיכל נהרי:

נכון, יש אחרי זה עמוד על חברת החשמל.

מר יואב בן יהודה:

אני אבהיר מה זה מכרז משותף. אנחנו יוצאים למכרז גיזום של עיריית תל אביב, אין לנו קשר לחברת החשמל. חברת החשמל משתמשת במכרז שלנו לבצע גיזום. אנחנו לא קשורים אליהם, אין לנו קשר מבחינת כסף או נהלי עבודה, או שיטת עבודה, או פיקוח.

גב' גבי לסקי:

במי שאתם בוחרים, הם משתמשים?

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

זה לא רק בוחרים. אבהיר שאם אתה תכניס בקונפיגורציה של המכרז דגשים מסוימים שהם ייטיבו לצורך העניין עם העצים במרחב הציבורי, חברת החשמל, אם יתלבשו על המכרז הזה, יהיו בעצם צמודים לתנאים שאנחנו התוונו לאותם זוכי המכרז.

מר יואב בן יהודה:

לא, אני אסביר.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

המכרז לא בנוי רק עם מי שזוכה, אלא עם כל התנאים במכרז.

מר יואב בן יהודה:

זה נכון שהוא יכול להשתמש בכל התנאים של המכרז. כל העניין עם חברת החשמל, זה שבעצם הם לא תלויים בנו, הם יכולים רק להשתמש במכרז הזה. אני יכול גם להגיד להם 'אתם לא משתמשים במכרז, אל תגעו בו בכלל'.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

זה וולונטרי?

מר יואב בן יהודה:

בדיוק. הם גם יכולים להגיד 'אני לא רוצה אותם, אני אקח מישהו אחר, זו בעיה שלי'. מה שכן, אני חושב שלחברת חשמל וזה משהו שצריך לעלות איזושהי רמה אחת למעלה, כי יש איתם בעיות קשות מאוד, אין לנו שום אפשרות,

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

אין לכם פורום שאתם מתכנסים אחת לחודשיים או שלושה?

מר יואב בן יהודה:

עם חברת חשמל? מדי פעם אנחנו כועסים עליהם, צועקים עליהם, זה לא עוזר לנו.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

זה לא מראה על יחסי עבודה.

מר יואב בן יהודה:

צריך ליצור משהו אחר, צריך ליצור איזושהי גישת יסוד, לדעתי עם מנכ"ל חברת חשמל ולשנות את כל שיטת העבודה. זה סיפור שהוא לא מקומי, זה לא מפקח שלי ילך וידבר, כי זה לא יעזור.

מר עידן עמית:

יש כמה יוזמות עכשיו של משרד החקלאות של אגף יער ואילנות לקדם איתם איזושהו דו שיח, בעיקר בשטחים הפתוחים. עדין לא בתוך הערים.

מר יואב בן יהודה:

זה מה שאני אומר, שזה משהו ארצי.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

אבל זה בשטחים הפתוחים.

מר עידן עמית:

אולי כדאי להתלבש על זה, על ערוץ התקשורת הזה.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

אנחנו נסכם בסוף. אני חשבתי שיש איזשהו תיאום, כמו שיש לנו פורום אכיפה עם המשטרה.

מר יורם הופטמן:

השאלה אם אפשר להעיר, לא רק על האכיפה כיוון שהמפתח החשובי של המכרזים האלה, ככל שהקבלן גוזם יותר ומפנה יותר, הוא מרוויח יותר.

מר יואב בן יהודה:

זה לא נכון.

גב' מיכל נהרי:

זו טענה שחוזרת על עצמה והיא לא נכונה.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

אני התכוונתי לפורום אכיפה אחר. יש לנו פורום אכיפה עם הפיקוח והמשטרה.

גב' גליה חנוך רואה:

אני חושבת שזו שאלה טובה, לפי מה בעצם אתם מתגמלים אותם יותר או פחות?

מר יואב בן יהודה:

זה לא קשור לגודל הגיזום או לגודל העץ. אנחנו מתגמלים אותם על פי פקודה לגיזום. זאת אומרת אם אומרים להם 'יש עכשיו רחוב, שדרות רוטשילד, אני מבקש לגזום את זה ואת זה'. התגמול היא לפי כמות המקומות שנתתי לו, כמות העצים שנתתי לו לגזום. אם הוא גוזם יותר הוא לא מקבל כסף, אם הוא גוזם פחות הוא לא מקבל פחות כסף. זה לא העניין בכלל. הוא יכול להגיע לעץ, לגזום ענף אחד והוא יקבל אותו כסף.

עיריית תל אביב-יפו

עו"ד ראובן לדיאנסקי
חבר מועצה והנהלת העיר
יו"ר הועדה

גב' דליה בארי:

לפי איזה הנחיות הוא גוזם?

מר יואב בן יהודה:

תיכף נדבר על ההנחיות.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

אני מציע שנחכה עם השאלות, כי אחרת לא נסיים.

גב' מיכל נהרי:

אני רוצה להגיד שלקבלן יש אינטרס, ברגע שאמרנו לו לגזום עץ מסוים, יש לו אינטרס להוריד כמה שפחות ענפים. כי המחיר שאנחנו נותנים לו הוא נתון, ועם כמות הגזם הזו הוא נכנס לחירייה והוא משלם הרבה מאוד. ואנחנו לא מתחשבנים איתו לפי משאריות אלא לפי עץ.

טניה דדון:

אבל זה חדש, זה לא היה ככה.

גב' מיכל נהרי:

זה תמיד היה ככה, ותמיד הטענה הזו, אני לא יודעת מאיפה.

יואב בן יהודה:

המכרז הוא מכרז פומבי, וכל אחד יכול לראותו.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

בואו נמשיך בצורה מסודרת.

גב' מיכל נהרי:

עובדי העירייה צריכים לעבוד לפי נהלים, והנושא של טיפול בעצים מעוגן בנוהל 809. הנוהל הזה מפרט את אופן הטיפול בעצים, את תהליך קבלת רישיון הכריתה, מיהם בעלי התפקידים המוסמכים, החל ממנהל האגף ועד אחרון המפקחים. ובעצם מדובר פה על כל נושא הטיפול בעצים. הנוהל הזה כמובן שהוא עבר את המחלקה המשפטית וכל גוף שהוא רלוונטי בעירייה. האופן שבו הוא כתוב הוא בעצם חייב לעמוד בחוקים ארציים, תקנות עירוניות, פקודת היערות וכו'.

עידן עמית:

אבל אז יכול להיות מצב שמגיעה חברת חשמל עם הקבלנים שלה,

גב' מיכל נהרי:

אסור שתהיה סתירה לחוקים ולתקנות. זאת אומרת אנחנו רשמנו את מה שרשמנו, והנוהל עבר דרך המחלקה המשפטית ותוקן על פי ההערות שלהם ולפי כל החוקים והתקנות.

עידן עמית:

וכשהגוזמים של חברת חשמל מגיעים,

גב' מיכל נהרי:

חברת חשמל זה לפי חוק חברת החשמל.

גליה חנוך רואה:

הם לא כפופים האחד לשני וזו הבעיה.

מר ראובן לדיאנסקי - היו"ר:

כל הרשימה של החוקים לא תקפים לגביהם, יש חוק שמסדיר והם יכולים לעשות כאוות נפשם.

עידן עמית:

אנחנו מטפלים בעצים ובסוף הם באים ועושים מה שהם רוצים?

מר ראובן לדיאנסקי - היו"ר:

נכון, זה מה שקורה הלכה למעשה, כי אין תיאום.

גב' מיכל נהרי:

מבחינתם דרך אגב שלא יהיו עצים בכלל, זה רק מפריע להם.

אמרנו קודם שבשנים האחרונות נטענו כ-35,000 עצים. אתם יכולים לראות את הפיק הזה באזור שנת 2002-2007, זה מכיוון שבאותן שנים נכנסנו לשטחי בור, גם עירוניים וגם פרטיים. פינינו פסולת, המטרה העיקרית הייתה פינוי פסולת, ואלה השטחים שבהם אתם ראיתם לפעמים שלט 'חורשה זמנית'. זאת אומרת אלה היו שטחים שהייעוד שלהם הוא לא ירוק, הם לא מיועדים לגינון, ניטעו בהם עצים, פונתה פסולת, המקום גודר, טופל.

גב' גבי לסקי:

אבל זה לא שנים אחרונות, זה 20 שנה האחרונות. זה נורא מעט ל-20 שנה.

קריאה:

אבל אז זה גם אומר שכורתים אותם, אחרי שמפתחים את השטח או מעתיקים.

גב' גבי לסקי:

כמה עצים כרתו ב-20 השנים האחרונות?

גב' מיכל נהרי:

אחרי זה אנחנו נראה את המספרים.

לגבי הסקר, סקר העצים בדק איזה עצים יש לנו במרחב הציבורי ואיפה הם.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

זה ללא הפארקים?

גב' מיכל נהרי:

נכון, ללא פארק הירקון וללא גני יהושוע.

עצי רחוב יש לנו קרוב ל-30,000, ואפשר לראות שבמרכז העיר, מרכז תל אביב, יש קרוב ל-9,000 עצים. אם מדברים על שטחי אחזקה, שטחי אחזקה זה כל הגנים, הפארקים, החורשות, איי התנועה וכך הלאה. שם יש לנו 73,000 עצים. במוסדות חינוך יש קצת יותר מ-10,000 עצים, ויש לנו אגרונום שהתפקיד שלו לטפל רק בעצים של מוסדות חינוך. בחברות העירוניות, אלה נתונים שקיבלתי מהחברות העירוניות, יש קרוב ל-17,000 עצים. במוסדות ציבור גדולים, יש מוסדות שאנחנו עברנו ובדקנו, יש 6,500 עצים וזה מפורט. זה כולל גם מוסדות שהם לא עירוניים כמו שאתם רואים, גם מוסדות שלומדים בהם. במוסדות עירוניים, ברוב המקומות אנחנו עברנו ובדקנו והמספרים פה הם מדויקים. אותו סוקר שעשה לנו את הסקר בדק מה יש במוסדות עירוניים, ואם מסתכלים על הסך הכול, אז בשטחים הציבוריים יש לנו 146,000 עצים. לפני מספר שנים עשינו איזושהי הערכה לפי כמות הבניינים בעיר, הערכנו שבשטחים הפרטיים יש כ-110,000 עצים, משהו כמו 3-4 עצים בכל בניין. זו רק הערכה, זה לא מספר מדויק. ביחד אנחנו מגיעים ל-256,000 עצים בתחום העיר תל אביב יפו.

לגבי הנושא של גידול בכמות העצים, אז אפשר לראות שלאורך השנים, קודם כל היו שנים שלא היה מספר מדויק ולא היה רישום מדויק, וכל הזמן דיברו על זה שיש בעיר 100,000 עצים. ואז המפקחים שלנו הלכו ובדקו ומצאו שיש 116,000 עצים. במהלך שנת 2015 נערך סקר, סוקר עבר רחוב- רחוב ופארק- פארק והוא מצא, אתם רואים שהמספר הוא מדויק- 146,356 עצים. זאת אומרת הנתונים שקשורים לאגף שפ"ע מחלקת גנים ונוף הם נתונים מדויקים.

לפניכם תרשים של תהליך כריתת עץ שבו אנחנו מטפלים.

מר יורם הופטמן:

יכול להיות שניטעו ב-20 שנה 35,000 עצים ובשלוש השנים האחרונות זה הגידול?

גב' מיכל נהרי:

זה פשוט גם עניין של בדיקה יותר מדויקת.

מר יורם הופטמן:

הבדיקה הקודמת לא הייתה מדויקת?

גב' מיכל נהרי:

כנראה.

יש תהליך שעובר באגף שפ"ע עד לשלב שבו כריתת עץ מאושרת. אני חייבת לציין שהרבה פעמים פונים אלינו בבקשה והבקשה נדחית. היא יכולה להידחות אפילו בטלפון או בפגישה של האגרונום הראשי שלנו, חיים גבריאלי, בשטח. אז בעצם מה שיש לנו ברשימות ואלה רשימות שקשורות לפקיד היעירות, למשרד החקלאות, אלה העצים שאושרו.

לגבי הנושאים של כריתה והעתקה, היו בין 300 ל-600 עצים שהועתקו בשנתיים האחרונות, וקרוב ל-1,800 עצים שנכרתו. אם מסתכלים על הסיבות, סיבות בטיחות זה בעצם עצים מתים, עצים שהתייבשו. יש סיבות שקשורות לבנייה, וכל התהליך של הבקשה עובר דרך מכון הרישוי בעירייה. נושאים של פיתוח, זה יכול להיות רחובות חדשים, דברים מהסוג הזה. לצערנו 183 עצים אנחנו יודעים שהם נכרתו, הם לא רק בתחום הציבורי, אבל אני חייבת להגיד שבתחום הפרטי אנחנו לא יודעים על כל העצים שמתו כתוצאה מהחדקונית.

עידן עמית:

אם נכרתו 1,700 ב-2016 ושתלתם 500 לפי השקף הקודם, אז זה אומר שיש גירעון של מעל 1,000 ב-2016.

גב' מיכל נהרי:

זה משהו שהאגרונום הראשי מתעסק איתו אז אני לא יכולה לתת את ההסברים, אבל זה הסך הכול.

יורם הופטמן:

אני אומר שיש גירעון משנה שעברה של 1,000 עצים.

מר עידן עמית:

יש פרסום של הדוחות השנתיים לגבי כריתות?

גב' מיכל נהרי:

למיטב ידיעתי פקיד היערות מפרסם אותם.

מר עידן עמית:

פקיד היערות הארצי לא מפרסם ברשויות שיש להם פקיד יערות עירוני.

גב' מיכל נהרי:

השנה אני לא יודעת, אני יודעת שבשנה שעברה פרסמו.

מר ראובן לדיאנסקי-היו"ר:

מה שאלת?

מר עידן עמית:

שאלתי למה אין פרסום של דוח שנתי של כמה עצים נכרתו וכמה הועתקו, כמו שיש את הדוח השנתי של פקיד היערות הארצי שפורסם, וכמו שיש בעיריית רמת גן השכנה, ששם יש גם פקיד יערות עירוני ושם הם דואגים לפרסם את זה גם מדי שנה. במעקב שלי באתר העירייה שנוגע לעצים לא נתקלתי בזה.

גב' מיכל נהרי:

אני יודעת שבשנה שעברה זה פורסם, השנה לא נתקלתי, אני יכולה לבדוק.

קריאה:

האם נוכל לראות את זה? איפה זה יפורסם?

גב' מיכל נהרי:

אין בעיה, זה צריך להיות מפורסם.

מר ראובן לדיאנסקי-היו"ר:

תוכלו לקבל את המצגת ללורן ואותה נפיץ לכל המשתתפים.

גב' מיכל נהרי:

קצת לגבי אחזקה ופיקוח. היה חשוב לנו שתראו את תמונת פניות המוקד בנושא עצים. אז קודם כל מחלקת גנים ונוף מטפלת, בשנת 2016 טיפלנו בקרוב ל-29,000 פניות. מתוך 29,000 פניות, 22% זה היה ב-2016. 6,500 פניות היו בנושא עצים. אתם יכולים לראות את נושא הבקשה, זאת אומרת יש 4,470 תושבים פנו בשנת 2016 למוקד העירוני והתלוננו על עץ שמפריע להם. אז חשוב שתבינו את סדרי הגודל, זה מספר שבעיניי הוא מספר מטריד, אבל אלה הכמויות, אלה הנתונים ממערכת המוקד העירוני. אתם יכולים לראות שיש לנו נתונים לגבי אנשים שדיווחו על גומה שמהווה מפגע, על עץ שאינו שתול בגומה, על בקשות שלהם לגיזום תחת כבלי חשמל. יש הרבה מאוד עצים שבמהלך הסופות, ולא רק במהלך סופות, נשבר ענף. לפעמים לא עלינו נופל אפילו עץ שלם. אבל אתם רואים את המספרים גם לאורך השנים.

מר ראובן לדיאנסקי-היו"ר:

אין אף תלונה על עץ שנגזם בצורה ברוטאלית?

קריאה:

יש, אני דיווחתי. יש לפחות אחת.

מר ראובן לדיאנסקי-היו"ר:

אני בטוח שיש עוד כמה, כי יש פה אחד שהוא מדווח סדרתי. ואני אומר את זה לצד החיובי. אבל אני רואה שבכל הטבלה הזו אין אפילו לא תלונה אחת,

גב' מיכל נהרי:

יכול להיות שזה נקרא פניית ציבור, ואין לזה שם. פניית ציבור זה משהו כללי, ואז אין לזה שם ספציפי שזה מתייחס רק לעצים.

מר יורם הופטמן:

זה עניין של סיווגים של מוקד 106.

קריאה:

אולי צריך להכניס למוקד 106 את הסיווג הזה.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

נכון, **צריך שיהיה סיווג כזה ב-106**. כי אחרת מה באים ואומרים, וגם מעבירים את המסר הזה למנהלים, גם למנהל אגף שפ"ע, גם למנכ"ל, אפילו לראש העיר. אומרים 'מה אתם רוצים? - יש 4,400 איש שמתלוננים על כך שלא גוזמים עצים, ויש אפס תלונות על זה שגוזמים עצים. 'וכי מה הלדיאנסקי הזה ולסקי וכל מיני כאלה מבלבלים את המוח? - אנשים בסך הכול מרוצים, אין תלונות'. אז אני מבקש שהעניין הזה ייכנס, אחרת זה באמת לא מראה תמונה.

קריאה:

לא רק זה, גם לא שומעים את הקול, הרבה פעמים לא שומעים את הקול של האנשים שיש להם דברים חיוביים להגיד או שאכפת להם מדברים מסוימים. אני באופן אישי עובדת בבית הספר, אני יכולה להגיד לך שאנחנו מקבלים הרבה יותר טענות מאשר פרגונים.

קריאה:

היחס העולמי הוא 1 ל-27. 27 תלונות על מכתב תודה אחד, זה בערך היחס.

קריאה:

בדיוק, אנחנו מקבלים הרבה יותר טענות.

גב' דליה בארי:

כשאתם מקבלים תלונה משכנים שמבקשים שיורידו את העץ, אתם גם שואלים את האחרים אם הם רוצים שיורידו את העץ?

גב' מיכל נהרי:

לא, אנחנו לא שואלים את האחרים, אנחנו בוחנים את הפנייה ומחליטים אם היא ראויה או לא. זאת אומרת זו החלטה מקצועית, אנחנו לא עושים דיון עם תושבים לגבי בקשה לגיזום עצים. זאת אומרת הרבה פעמים אנחנו גם אומרים שלא נגזום. אבל אני חייבת להעיר הערה נוספת, הנתונים האלה מתייחסים לאנשים שפנו למוקד העירוני. אבל יש גם את סקר חטיבת התפעול, שחלק ממנו מתייחס לנושא הגיזום ואחוז קטן של תושבים אינו שבע רצון מהגיזומים בעיר. זה סקר מקצועי של חברה מקצועית שעשתה את הסקר.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

בכל מקרה אני מבקש שיכניסו גם את השורה הזו לטבלה.

עו"ד ערן שחר:

אפשר לראות את הסקר הזה? אם אפשר לשלוח אותו עם המצגת, זה מאוד מעניין כי זה נשמע לא הגיוני.

קריאה:

השאלה איך נוסחו השאלות.

עו"ד ערן שחר:

אני מבקש לציין עוד משהו, מהתלונות שאני מגיש על הגיזומים, אחרי שאנחנו מקבלים את התשובה האוטומטית שהכול בסדר, לא בא פקיד אחד של העירייה או איזשהו פקח, לראות על מה אנחנו מדברים. אי פעם בא מישהו לראות את העצים שאתה מצלם? פעם אחת?

גב' מיכל נהרי:

אולי הוא בא ואתה לא יודע?

עו"ד ערן שחר:

תסלחי לי, אני מאוד מעודכן ואני יודע הכול. הורידו שלושה דקלים בשלושת החודשים האחרונים. הגשתי תלונה לפקיד היערות הארצי, והתשובה של העירייה, הוא פנה לעירייה והתשובה של העירייה, שלחו לו שלוש תמונות שקריות של עצים חולים ואף אחד לא בא לראות או לשאול באיזה כתובת. זה היה דבר מדהים. דיברו באופן ערטילאי.

גב' מיכל נהרי:

אבל גם עכשיו כשדיברת אתה לא דיברת על כתובת, אז תיכף אני אגיע ואני אדבר על עצי דקל.

עו"ד ערן שחר:

אבל איך ייתכן שעונים תשובה כאשר אין כתובת?

מר יאיר וולביץ:

אני יכול לתת לך עשרות ואולי אלפי כתובות במהלך השנים האחרונות. וגם התמונות מצורפות לכתובות האלה.

מר עידן עמית:

כדאי לשים לב רק בהקשר לטבלה הזו, שיש גידול ממש עקבי בכמות הדיווחים. כלומר יש יותר מודעות של הציבור לנושא של הציבור, או לחילופין יש מעט אנשים שמתקשרים עוד ועוד. אבל הגידול הזה כן אומר איזשהו משהו אני חושב על היחס של הציבור לנושא.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

אבל מהצד שפחות שומר על העצים.

גב' גליה חנוך רואה:

התלונות על גיזום, על זה שצריך לגזום, זה אנשים שבדרך כלל דואגים לבית שלהם. יש הרבה יותר כאלה מאשר אלה שדואגים לנושא העצים.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

במקרה שיש את העטלפים, והם גורמים ללכלוך, והאוטו שלהם מתלכלך.

גב' גליה חנוך רואה:

אבל אלה שמתלוננים הפוך זה כאלה שיש להם דאגה יותר רחבה וציבורית.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

וזה לא בא לידי ביטוי כאן.

קריאה:

הייתה ישיבה לגבי יידוע ציבור לגבי שביל האופניים בארלזורוב ואני באופן אישי הזדעזעתי לשמוע אנשים שאומרים 'למה שלא נכרות עצים וניפטר מהצמחייה כדי לעשות לנו חניה'. זאת אומרת, אי אפשר לקחת בחשבון את הקול הזה, את הקול הזה שאתם מראים לנו פה, של אנשים שמתלוננים פה על קיום עצים, כי אלה אנשים שרואים רק את הקונכייה של עצמם. זה לא אנשים שיש להם ראייה רחבה ויש להם ראייה של עתיד העיר, כי הם חושבים 'זה מפריע לדבר הפרטי והאישי שלי כאן ועכשיו', ולא על משהו שהוא ציבורי.

מר יואב בן יהודה:

אני חייב להגיד כמה מילים רגע על הנושא של חוסר אכפתיות או חוסר מענה כפי שאומרים. אתם צריכים לזכור שיש לנו, ואתם רואים גם במצגת, הנתונים האלה הם נתונים פתוחים ואמיתיים. יש לנו בעיר כ-150,000 עצים במרחבים הציבוריים. מי שמפקח על עבודת הקבלנים בנושא עצים, עד היום זה בערך 3 אנשים על 150,000 עצים. שלושת האנשים האלה כל היום רצים כדי לראות שהעצים עובדתית, גם בגדול, בואו נדבר רגע בפרספקטיבה רחבה,

מר יורם הופטמן:

אני לא ראיתי אף פעם אחד מהם.

מר יואב בן יהודה:

בסדר, כי אתה נמצא בעיר גדולה. יש שלושה אנשים.

מר יורם הופטמן:

אני מדבר איתך און-ליין, שאני עמדתני מול אנשים שכרתו וגזמו ולא בא אף אחד מהעירייה למרות טלפונים.

מר יואב בן יהודה:

אני היום ראיתי ששני אנשים רצו למקום שכרתו ועמדו בגן ברלין במשך 4 שעות בחום, כי קבלן פגע בגזע של עץ.

מר יורם הופטמן:

נכון, זה בהנחה שהמוקד העירוני לא אומר לך שזה יטופל תוך 24 שעות,

מר יואב בן יהודה:

אני לא במוקד עירוני, אני רגע מדבר על האגף שלי. באגף שלי שאני ממונה עליו כרגע, יש שלושה אנשים שזה התפקיד שלהם. בחודשיים הקרובים הולך לקום מדור שנקרא מדור עצים, הולכים להיכנס עוד 10 אנשים לתחום הזה של פיקוח על עצים.

מר יורם הופטמן:

אבל הכי חשוב טלפון שאפשר להתקשר אליו כשבן אדם רואה שכורתים, גוזמים, משחיתים עץ. שיבוא מישהו מהעירייה און-ליין.

מר יואב בן יהודה:

אני אתייחס רגע לנושא הזה של שמירה על עצים. אני חושב שגם מבחינת, עוד פעם, אנחנו לא מושלמים. יש הרבה מה להגיד ויש הרבה מה לעשות, אנחנו כל הזמן עושים. אבל בסך הכול האנשים שנמצאים בתוך האגף לשיפור פני העיר, הרצון שלהם זה לא לכרות עצים ולא לפגוע בעצים, ולא לגזום אותם בצורה לא תקינה או לא טובה. הרצון הוא לעשות את העבודה בצורה הטובה ביותר, ועובדתית העיר תל אביב נחשבת לאחת מחמש הערים הכי ירוקות בעולם.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

המטרה בישיבה, בין היתר, היא להגיע למקום הראשון, אז יש לנו עוד הרבה מה לעשות.

מר יואב בן יהודה:

יש כמובן פערים עדין בנושא הזה של פיקוח על קבלנים. זה נכון, כי לא היה את כוח האדם המתאים כרגע. אני מקווה שניכנס למהלך יותר מוגבר בעניין הזה. אנחנו יוצאים למכרז חדש בנובמבר, אז גם המכרז החדש עושה איזשהו שינוי בתפיסה, אני מקווה שהוא ייתן מענה יותר טוב למה שיש היום. הדבר השלישי והכי חשוב, זה שיש לנו הרבה מאוד עצים שאנחנו צריכים להשלים במרחב הציבורי. נכון, הם עצים צעירים, הם יישתלו כעצים צעירים. אבל עדיף לשתול אותם צעירים היום מאשר לא לשתול אותם בכלל, כי האופציה האחרת היא לא לשתול בכלל כי מה שיש זה עצים צעירים, אין עצים מבוגרים שאפשר לשתול אותם.

קריאה:

את המבוגרים כרתו.

גב' דליה בארי:

יש לי הערה לגבי העצים הצעירים שאתה מדבר עליהם. אני אתן לך דוגמה, ברח' יורדי הסירה שתלו עצים. אלא מה? לא משקים אותם אז הם התייבשו. מה זה עוזר? גם בתחום הזה,

מר יואב בן יהודה:

בסדר, אני יכול לדבר על רחובות שבהם כן משקים את העצים והכול בסדר. יכול להיות שיש איזושהי בעיה כזאת שאני לא מודע אליה.

גב' דליה בארי:

אז כדאי שגם תעקבו אחרי הנושא הזה.

מר יואב בן יהודה:

אנחנו עוקבים.

גב' גבי לסקי:

בעניין של העצים הצעירים, אני זוכרת שהייתה לנו שיחה בנושא. היום שותלים עצים שהם 2-3 סול, ושנחנו נזמין כבר עצים, כשנשתול אותם הם כבר 5-6 סול, כדי שמלכתחילה הם יוכלו להיות כבר שימושיים מבחינת הצל וההצללה.

מר יואב בן יהודה:

אני חושב שאנחנו כבר לא שותלים 2-3 סול.

גב' מיכל נהרי:

זה מה שיש במשתלות, 3 סול.

קריאה:

זה לא רק שתילה, זה פרטי השתילה ואיפה שותלים.

גב' גבי לסקי:

אני הבנתי ותברר את זה עם שמוליק, כי אז השיחה הייתה איתו, שאנחנו נזמין מהמשתלות כבר עכשיו, שיתחילו להכין לנו עצים כדי שברגע שאנחנו לוקחים אותם מהמשתלה הם יהיו עצים כבר עם עלווה גדולה יותר.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

בואו נתחיל לרוץ עם המצגת, שאלות אחר כך.

גב' מיכל נהרי:

יש את התמונה השנתית של תוכנית העבודה של טיפול בעצים צעירים. חשוב לי להגיד שכשיש עצים שנופלים, נשברים, בזמן פגעי מזג אוויר אנחנו מטפלים בעצים 24 שעות ביממה. כולל בעצים פרטיים, ובמיוחד אם עץ פרטי עומד ליפול לתחום הציבורי, או נפל או נשבר וכך הלאה. אנחנו מקדישים הרבה מאוד משאבים ומאמץ במה שקשור להערכת סיכונים, מכיוון שעצים נופלים ונשברים ותודה לאל לא בתל אביב, אבל במקומות אחרים בארץ אנשים אפילו נהרגו מענפים שנפלו ואנחנו לא רוצים שזה יקרה אצלנו. אנחנו באמת עושים לדעתי כל מה שרק אפשר על מנת שזה לא יקרה. אנחנו בודקים את העצים, האנשים שלנו עוברים השתלמויות שונות כדי לראות איך לבדוק את העצים ואיך לזהות עץ מסוכן. כשקבלן גוזם עץ אז בעצם הוא בודק את העצים גם כשהוא נמצא בגובה, ועצים שהחלטנו שיש איתם בעיה אז הם מטופלים לפי הערכת הסיכונים שקבענו. בעצם הקבלנים שלנו הם רק אנשי המקצוע, אנשים בעלי תעודת גוזם מומחה. אנחנו עושים הדרכות לעובדים, גם הדרכות במצגת וגם סיורים בשטח, וגם אנשים ממשרד החקלאות הגיעו אלינו לא מזמן להנחיה. גם מוציאים את האנשים לקורס גוזם מומחה, באמת עושים הכול על מנת שהאנשים יטפלו בעצים בצורה מקצועית.

לגבי הגיזום, אז בעצם המטרה שלנו היא להרחיק את הענפים מבניינים, לעשות הרמת נוף, למנוע פגיעה של ענפים והסתרה של תאורה, רמזורים ותמרורים. לפעמים צריך להוריד משקל, אנחנו חייבים לזכור שהעצים האלה גדלים בעיר, יש עליהם הרבה מאוד לחץ. עצים בפארקים הם עצים גדולים יותר, בחורשות, בפארקים, נותנים להם יותר מקום לגדול. אבל ברחובות צריך קצת יותר לשמור עליהם.

גב' גבי לסקי:

יש לי שאלה, מה זה הרמת נוף?

גב' מיכל נהרי:

הרמת נוף זה כשהנוף של העץ מפריע להולך רגל.

גב' גבי לסקי:

בתמונה שרואים מצד שמאל, רואים דווקא את היתרון של העץ, שייתן צל. כל האפשרות שהעץ יגדל מה שאתם תגידו שזה פרא, בעצם אתם מיישרים את העץ ואז זה פוגם ביכולת שלו לתת צל ולהוריד טמפרטורות ולתת יותר חמצן וכל הערכים.

טניה דדון:

זה גם פוגע בבריאות שלו, הוא מת יותר מוקדם.

גב' גבי לסקי:

זה מצוין, כי זה מעניין ועכשיו אני שואלת, למה צריכים לגזום אותם ככה? למה צריך להרים להם את הנוף לגובה של 5-6 מטר כשהולכי רגל הם 2 מטר?

גב' דליה בארי:

שדרות דוד המלך נמצאת כאן קרוב, הגובה הוא 7 מטר.

גב' גליה חנוך רואה:

אני רוצה להציע שהפרקטיקה הנכונה לגשת לדברים האלה היא, כשעץ צעיר אם גוזמים אותו מאוד נכון בצעירותו ומעצבים אותו באופן שהגדילה העתידית תהיה מכוונת כך שהיא לא תפגע בבתים, אז זה גם הרבה יותר זול כי העץ קטן וזה, וזה גם מונע אחר כך חזרות של גיזום שהוא לא עוזר, כי כל שנה זה גדל פרא לאותו כיוון. אחת הסיבות שגוזמים את זה באמצע כי צריך שיווי משקל לעץ, אי אפשר לגזום אותו רק מהבית ולהשאיר אותו פרא ברחוב. אבל האיזונים האלה יכולים להיעשות על עצים קטנים, וזה יכול להיות חלק

ממה שמודיעים למשתלות. אם משתלה ייעודית באמת מכינה את העצים האלה, מראש עם הוראות שלכם על איך לעשות אותם בגיזום נכון, זה יכול לחסוך גם הרבה כסף והרבה כאב ראש והרבה סיפור אחר כך.

גב' מיכל נהרי:

זה נכון, ואני אמרתי בתחילת הדברים שאנחנו מטפלים בעצים ומקבלים אותם ממשתלות מקצועיות ודואגים לקבל עצים מעוצבים, על מנת שבעצם כשהעץ יגדל לא נצטרך לגזום ולעשות חתכים גדולים. לגבי הנושא של עצים בעיקר בצירים ראשיים, צריך לזכור שעוברים שם אוטובוסים, עוברות שם משאיות שהן גבוהות מאוטובוסים.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

זה נשמע הגיוני.

גב' גבי לסקי:

זה לא הגיוני, אין אוטובוס 7 מטר.

גב' מיכל נהרי:

אבל אם תסתכלו עצים למשל ברחוב המלך ג'ורג' או ברחוב החשמונאים, אתם תראו שהגזע משופשף. כי עובר שם רכב ומשפשף את העץ, ואם הוא משפשף את העץ אז ענף יכול ליפול ועץ שלם יכול ליפול, וזה כבר קרה לנו.

מר יורם הפטמן:

אז מה הפתרון?

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

איך עוברות מכוניות ברח' ביאליק, נניח? או בז'אן ז'ורס?

גב' מיכל נהרי:

אני אתן לך תשובה, ברח' ביאליק יכול להיות שכשעוברים אוטובוסים הם עוברים באמצע. אבל ברח' המלך ג'ורג' אני הייתי בבית משפט והייתי צריכה להעיד למה העץ שלנו בולט על הכביש ומשאית מסוימת שפשפה אותו ונגרם לה נזק. כי ברח' המלך ג'ורג' יש להם תחנות והם עומדים בצמוד.

מר יואב בן יהודה:

אני חושב שזה דיון, מבחינת של כמה גובה, כמה רוחב ואיך רוצים שהעסק הזה יהיה, זה דיון שאפשר לערוך אותו ואי אפשר פה לדון בו עם 80 אנשים, כל אחד יגיד אחרת. זה לא עובד ככה, יש נוהל שעל פיו אנחנו עובדים. אנחנו חיים בתוך עיר שאנחנו לא היחידים בתוך העיר, אגף שפי"ע.

קריאה:

יש גם הנחיות של משרד התחבורה לדברים האלה.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

אנחנו נערוך פגישה מצומצמת אצלי, עם ארבעה-חמישה אנשים ביחד עם יואב ועם מיכל וכל מי שצריך להיות נוכח בנוסף מבחינתם, על מנת לדון בעניין של החופה ושל העצים. נקיים דיון בהתאם. נקיים דיון ממוקד, מצומצם, עם אנשים שבקיאים בעניין והם יכולים לתת גם את הפן המקצועי.

- נקיים את הישיבה תוך חודש.

גב' מיכל נהרי:

כדאי לזמן את ישראל גלאון שעשה על זה הרבה עבודה. אני מאוד אשמח אם תשמעו מה ישראל גלאון, שהוא בן אדם מאוד ביקורתי, אומר על אופן הטיפול בעצים בעיריית תל אביב. תשאלו אותו, אני לא אדבר בשמו.

קריאה:

ישראל גלאון לא אכף, כשהוא היה בתפקיד של אכיפה, הוא מעולם לא אכף.

גב' מיכל נהרי:

בסדר, אני מציעה שתשאלו אותו שוב, כי אני שמעתי דברים אחרים.

קריאה:

כשהיינו בסיור ביחד איתו בעיר תל אביב, אז הוא הראה הרבה עצים שהטיפול הראשוני אם הוא היה נעשה, הוא היה מונע את כל הבעייתיות של אחר כך. זה נכון שבתקופות יש עצים כבר, השאלה אם מה שנשתל היום באמת עובד בנוהל החדש, ואם כן זה נהדר, זה שיפור.

גב' מיכל נהרי:

כן. לגבי הנושא של חברת חשמל לדעתי דיברנו, אז אני אעבור הלאה.

מר יורם הופטמן:

אפשר להתייחס לנושא של ניסור שיטתי של גנים ציבוריים שלמים? של אקליפטוסים? אפשר להתייחס לזה?

גב' מיכל נהרי:

הנה, אני בדיוק עומדת לדבר על זה.

יש מספר עצים בעיר שהם צריכים התייחסות מיוחדת, אחד מהם זה אקליפטוס. אקליפטוס זה עץ שצריך לנהל אותו מכיוון שהוא סובל משבר ענפים. למרות שהעץ טופל, למרות שהעץ נבדק, עדיין העץ הזה יכול להפתיע אותנו והענפים פשוט יום אחד נשברים. אתם יכולים לראות בתמונה הימנית, שהיא תמונה מאוד אופיינית לאקליפטוס, ענף יבש תלוי על עץ. כשענף כזה נופל מגובה אם הוא פוגע בילד, הוא פשוט מסוכן. להזכירכם היה נער בירדן שנהרג מענף של אקליפטוס שנשבר ופגע בו, והיו אנשים נוספים שנהרגו. לכן החלטנו במקומות שהם ציר הליכה, במקומות שהם מעל גינות משחק, במקומות של ריכוזי קהל, הזמנו את דן אלמליח, אגרונום חיצוני שנתן לנו חוות דעת והנחיה. הגיזום החזק שעליו אתה מדבר, הוא מכיוון שהיה צריך לבנות את שלד העץ ככה שאם ענף נשבר, הוא ייבלס בענפים אחרים.

מר יורם הופטמן:

לבנות ממה? פשוט הסתרתם את כל הגזעים בגובה מסוים וזהו, אחד אחרי השני. ממה לבנות? אין על מה לבנות.

קריאה:

ועכשיו הייתה כתבה שדן אלמליח אומר שבאמת לא גזמו כמו שצריך.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

יורם, אתה תוכל להתבטא למרות שכבר התבטאת לא מעט, לא תוכל להתלונן שלא נותנים לך לדבר פה. אז עוד קצת, נסיים, כל אחד יגיד את עמדתו ודבריו.

גב' מיכל נהרי:

לגבי הנושא של טיפול בדקלים, באחריות אגף שפ"ע יש קרוב ל-5,000 עצי דקל. רובם תמר מצוי ומיעוטם דקל קנרי. אפשר לראות עץ שפשוט נפל, הייתה לו צמרת ירוקה והוא נראה בסדר לגמרי. בעצם בשנת 2014 עשינו ניטור, שמנו מלכודות ורצינו לדעת. ידענו שיש בעיה בארץ, ורצינו לדעת אם המזיק שנקרא חדקונית הדקל האדומה הגיע לתל אביב. לצערנו ב-2014 מצאנו שזה הגיע לתל אביב. בתחילת הדרך טיפלנו בכמות קטנה של עצים, ולאט לאט נאלצנו להגדיל את הכמות. בשנת 2016 טיפלנו באזורים שהייתה בהם נגיעות, וב-2017 טיפלנו בכל העצים. אני חייבת להגיד שההנחיות של משרד החקלאות הן אינן חד משמעיות, ואין חומר מורשה יעיל. ולכן אנחנו התחלנו לעשות, אנחנו עושים ניסוי יחד עם משרד החקלאות. עיריית תל אביב היא לא גוף שעושה ניסויים, זה לא חלק מהתפקיד שלנו. אבל מכיוון שלא קיבלנו מענה ראוי וחשוב לנו לשמור על עצי הדקל, נכנסנו לתהליך הזה. יש לנו בחור שהוא צמוד לכל עץ ועץ. אנחנו מצאנו למשל, הייתה הנחיה להתקין מתקן שנקרא חדקון. אנחנו מצאנו ואנחנו עדכנו את משרד החקלאות שהשימוש במוצר הזה גרם לרקבונות בגזע ונזק לעצים. אז כרגע אנחנו מובילים את התהליך הזה, ובאמת העצים מאוד חשובים ומרכזיים.

גב' גליה חנוך רואה:

מיכל, עד שלא תטפלו גם בטיפול מונע בחצרות הפרטיות, הרי אי אפשר לטפל רק בציבורי ולא בפרטי וזה יידבק. אני מבינה שאין לכם סמכות לטפל בפרטי, אבל אם הייתם יוצאים עם תמריצים למשל או הנחות, כדי לאפשר.

גב' גבי לסקי:

העלות של הכריתה של העץ בשטח הפרטי עולה בעצם על הטיפול המונע של העץ.

מר יואב בן יהודה:

אבל אנחנו גם לא כורתים.

גב' גבי לסקי:

אני יודעת, אבל אם אתם באים לתושבים ואומרים 'גם ככה זה עולה',

מר יואב בן יהודה:

אנחנו פרסמנו לתושבים.

גב' גליה חנוך רואה:

אבל לא מספיק.

מר יואב בן יהודה:

אנחנו פרסמנו לתושבים, שכל מי שרוצה, שכן המחיר שלנו יותר זול באופן משמעותי מבחינת החיסון של העץ. הצענו את השירות שלנו לתושבים.

גב' גליה חנוך רואה:

אני הרבה במקומות ובאתרים, ולא נתקלתי בפרסום. יכול להיות שיש פרסום אבל הוא צריך להיות יותר נגיש ורחב

קריאה:

הוא היה צריך להגיע ב-SMS.

גב' מיכל נהרי:

אמרו לי שזה הגיע גם בארנונה.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

היה פרסום, זה לא היה מספיק, לפיכך שבקש שיעשו פרסום נוסף ואפשר לקבל את השירותים מהעירייה שהם יותר מוזלים. יואב גם אמר לי עתה, שאפשר להיעזר באותו בחור שזה תפקידו בכל מה שקשור להנחיה והדרכה, שיוכל לעזור לוועדי בתים. אכן זה פורסם, ואני יודע כי הייתי מעורב בפרסום. אנחנו נערוך סבב נוסף של פרסומים ואני אפנה לדובר בעניין.

נעה רגב

איפה התופעה נמצאת עכשיו, ביחס להתפרצות שהייתה לפני?

גב' מיכל נהרי:

כל העצים טופלו, אבל עדיין פה ושם יש עצים שנפגעים. אנחנו העברנו את העובדים שלנו הדרכה. הבחור המומחה עובר אחת לחודש וחצי בכל צירי הנסיעה, אבל המפקחים שלנו קיבלו, יש לנו מצגות שלמות, העברנו להם יותר מפעם אחת איך לזהות את המפגע. איך לזהות ואם יש סימן אז אנחנו מיד נותנים לעץ טיפול נוסף.

קריאה:

זה שלושת האנשים שיואב דיבר עליהם?

גב' מיכל נהרי:

יש לנו יועץ חיצוני בנושא הזה.

עידן עמית:

משהו קטן על הדבר הזה. אם העצים האלה בסופו של דבר, העצים הפרטיים, אם יש סכנת הידבקות לעצים הציבוריים, למה העירייה לא מציעה את הטיפול הזה ללא תשלום?

מר יואב בן יהודה:

בשום דבר שהוא פרטי העירייה לא נכנסת.

גב' גליה חנוך רואה:

אתם לא צריכים להיכנס, רק להציע את השירות.

גב' מיכל נהרי:

להציע זה שקבלן שלנו ילך ויעשה.

גב' גליה חנוך רואה:

אז בתשלום מינימלי.

מר יואב בן יהודה:

זה מה שפרסמנו.

גב' גליה חנוך רואה:

אני חושבת שכל הארגונים הירוקים כאן ישמחו לעזור בפרסום של המידע הזה אם תעבירו, כי יש הרבה פניות בנושא.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

אני אדבר עם הדובר שיעשה עוד סבב של פרסום וייעזר בארגונים, ובכל האמצעים שעומדים לרשותנו, הפרסומיים והאחרים, כדי לעורר את המודעות.

גב' מיכל נהרי:

לגבי תהלוכה האורן, בניגוד לחדקונית הדקל, על פי חוק מותר להיכנס אליו.

לגבי הנושא של עצים בוגרים, בכל שנה אנחנו מטפלים בקבוצה של עצים, אתם רואים כאן עצים ממש עתיקים. עושים להם טיפולי אורתופדיה. זה אומר גם טיפול בחלל העץ אם הוא חלול, סגירה של החלל, וגם קשירה עם כבלים. הכול כדי שהעצים האלה, למרות שהם בני מאות שנים לפעמים, יחזיקו מעמד.

לגבי חוף הים, אני חושבת שחשוב להגיד שבחוף הים של תל אביב קשה יותר לגדל עצים מאשר בחופי ים אחרים בארץ, ומבחר העצים שאנחנו יכולים לגדל הוא קטן. זה בגלל שעוצמת הרוח גדולה יותר, וכשהמפנה הוא צפוני ויש מצוק, בגן הפסגה יש מבחר גדול יותר של עצים. אבל כשנמצאים ממש מול המערב אז יש יותר רוח, יותר חול, יותר מלח ורסס. עוצמות רוח גבוהות יותר.

מר יובל:

יש חשיבה לגוון את סוגי העצים בשטחים הפתוחים, שיהיו גם עצי פרי, עצי מאכל?

גב' מיכל נהרי:

כן, יש פה את אליאב האקולוג, ובעצם אנחנו נותנים משקל יותר גדול לעצים מקומיים ועצי פרי שהם מקומיים. אליאב יכול להרחיב בעניין.

אליאב:

אני רוצה להגיד שחשוב לשים לב לנושא של עצים מקומיים, כלומר עצים שהגיעו מארצות טרופיות או שמבחינת האקולוגיה של העיר, העצים המקומיים יש להם ערך נוסף, ערך מבחינת מגוון מינים. לדוגמה עץ שיזף מצוי, שזה עץ הפרי שמושך אליו הרבה מאוד מאביקים, חרקים, פרפרים וציפורים שנהנים מהפירות שלו. צריך ליצור הבדלה גם כשמדברים על עצים אם יש עצים מקומיים או עצים לא מקומיים, צריך ליצור את ההבדלה הזו.

בנוסף לזה אנחנו משתדלים היום לחשוב גם באגף שפ"ע וגם בפעילות שאנחנו עושים באתרי הטבע, לעבוד כמה שיותר עם אותם עצים מקומיים, וכמה שיותר לעבוד עם עצים כגון עצי בוסתן שנותנים גם פרי, ונותנים גם מזון עבור בעלי החיים.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

תודה. איתן מנהל הרשות לאיכות הסביבה יציג עתה. אחר כך נעבור להתייחסויות של החברים.

מר איתן בן עמי:

אני רוצה להגיד שבאמת יש בקולות של אנשי הסביבה וכל הנושא של טבע עירוני, גינות קהילתיות, חורשות בעיר וכו', זכות לאוזן קשבת נפלאה מצד אגף שפ"ע שמטפל פיזית ומסייע לנו בהכנת תשתיות, והנגשת כל האתרים האלו לציבור. אני חושב שזה עובד מאוד יפה ואתם רואים, יואב שומע ואם יצטרכו אחרי זה לעשות דיון או משהו ולקדם כל דבר שהוא, אז העיר בהחלט נמצאת שם ונכונה לכך.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

אנחנו נתחיל מכאן, בקצרה.

מר יאיר וולוביץ':

אני תושב רמת אביב ג' וגיליתי למה 50% מהעצים שמעתיקים היום בתל אביב למעשה לא מצליחים לחיות, ואני אראה את זה בשלוש הדקות הקרובות. בעקבות זה אגב, לפני חודשיים בדיוק פורסמה כתבה בידיעות תל אביב, ואני מקווה שזה גם טריגר לפגישה הזו.

אני נולדתי לפני 39 שנה ברמת אביב ג', והיום אני גר מעבר לכביש והחורשה שאני מדבר עליה, זו החורשה שבין רקנאטי לבין בית צורי שהורידו לטובת בית ספר, שבונים שם עכשיו. כילד מאוד אהבתי את הטבע, הלכתי ללמוד חקלאות והיום אני אגרונום, והלכתי ללמוד הדרכת טיולים. זו החורשה היפה שהתפתחה באזור בית צורי 18, הייתה ממש ממש יפה ואני זוכר ששתלו את זה לפני בערך 20 שנה. וככה היא נראית היום, כי הורידו אותה בפברואר השנה ובעצם עשיתי מעשה וזכרתי כשראיתי את זה, שכילד אמרתי שאני יכול לטפס על עצים בשביל אנשים, אני יכול לטפס על אנשים בשביל עצים, מתוך אהבה לטבע- בכיתה ד' כתבתי את זה. אז עשיתי מעשה לא הגיוני, ועמדתי לרגע מול הטרקטורים לעצור את הרס העצים, ואז בזמן הזה גם קראו למשטרה, כדי להבין מה קורה בסוף לעצים. ואז באמת סיפרו לי, הרגיעו אותי טיפה, ואמרו לי שמעתיקים חלק. מה זה חלק? מתוך 50 עצים מעתיקים עשרה מהעצים האלה. אמרתי יופי, יש אגרונום של העירייה שבוחר עצים ואפילו מסמנים אותם, ואותם מעתיקים. אבל כאגרונום למדתי שכאשר גובה העץ הוא בערך 13 מטר, אז גובה השורשים הוא בערך כ-13 מטר. ואם משאירים לעץ נפח שורשים מספיק גדול,

גב' מיכל נהרי:

זה לא נכון, השורשים מתפרשים לצדדים.

מר יאיר וולוביץ':

אם משאירים לעץ נפח שורשים מספיק גדול הוא יצליח לגדול במקום אחר. וגיליתי שבתל אביב הפרקטיקה מנצחת את התיאוריה. ואם זה גובה העץ שכורתים, ורואים את כמות השורשים שמשאירים - בערך מטר על עץ של 13 מטר, גם אם זה לא שורשים של 13 מטר, יש לו קצת יותר ממטר של שורשים. וזה בעצם מה שגורם לזה שמבזבזים כספי ציבור בזה שמעתיקים עצים למקום אחר, וגם גורמים למפגע סביבתי שם, כי העצים האלה אחר כך הופכים להיות בית קברות לעצים. אז איך העצים המועתקים משכונות תל אביב כשהם מועתקים כמעט ללא נפח שורשים? הם פשוט לא שורדים. ולראייה ראו את השקף שלפניכם - ברוכים הבאים לבתי הקברות של העצים שהועתקו משכונות בתל אביב, ככה זה נראה. זה מאחורי רמת אביב ג', התופעה היא דומה. גם בפארק דרום, כך זה נראה, פשוט בתי קברות לעצים. בזבוז כספי ציבור ופגיעה בערכי נוף במקומות אחרים. ובעצם אני מציע זה קודם כל לחקור את היעילות של העתקת העצים לאזורים השונים. לשנות או לרענן את הנהלים לגבי העתקת עצים לקבלנים. אני יודע שיש מודעות מאוד גבוהה של העירייה לנושא של עצים מצד אחד וגם מסמנים, אבל אם כבר עושים את זה שיהיה פיקוח שם על ההעתקה. ולהכין מפת עתודות שטח ייעודי להעתקת עצים. לדוגמה, בדרך שממערב לשכונת ג' החדשה יש אזור שאנשים רצים, שידעו מראש שלא תמיד זורקים לפארק דרום או לגני יהושוע, או מאחורי ג' באזורים שאחר כך גם ככה הולכים לכרות אותם אחרי איקס שנים. אלא באמת לעשות את זה באזורים רלוונטיים, ולבחון בכלל האם העתקת עצים היא משהו שאנחנו באמת רוצים אותן, כי יש דרכים אחרות ואלטרנטיביות כמו פשוט על כל עץ שכורתים לשתול או עץ אחד או חמישה עצים, בקוטר כזה, עם ערכי טבע כאלה או אחרים.

לסיכום, מהמצגת שהראית קודם, הצטערתי לראות שבממוצע בשנתיים האחרונות, כל חודש נכרתים בתל אביב כ-100 עצים יותר מאשר בעצם נשתלים. 100 עצים בחודש, אנחנו מאבדים כל חודש בתל אביב בשנתיים האחרונות. אני מקווה שלפחות אם יעשו את הדבר הזה, זה יציל עוד כמה עשרות עצים שמורידים. תודה רבה.

מר ראובן לדיאנסקי-היו"ר:

יאיר, אני רוצה שתשלח לי את המצגת הזאת, עם הסיכום.

גב' מיכל נהרי:

אני רוצה להגיד שהנתונים של הכריתה מתייחסים לכלל העיר, והרבה מהם הם באתרי בנייה ובאזורים פרטיים. הנתונים של הנטיעה לא מתייחסים לשטחים פרטיים אלא לשטחים הציבוריים שבאחריותנו, אז ההשוואה היא לא מלאה.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

יש היום יותר ויותר מודעות בקרב אנשי המקצוע במנהל ההנדסה, באגף רישוי, לשמירה על עצים, עד כמה שניתן בתוכניות בינוי. אדם שבא לבקש היתר בנייה, הבדיקה של העצים היא לא רק במגרש שלו, עושים בדיקה של ההשלכות של הבינוי 4 מטר מכל צד של המבנה שהוא מבקש לבנות. גם למגרשים השכנים. ויש סביב זה עיסוק לא מבוטל, הוועדה מאוד מאוד מודעת לזה שעצים זה דבר חשוב. גם גבי לסקי יודעת את זה, כי היא לא פעם משתתפת בישיבות האלה ויש כן התעסקות עם זה. אבל לצערנו אנחנו צריכים תמיד לאזן בין בקשה להשביח איזושהו קניין פרטי, אל מול הרצון לשמר את העצים במרחב הפרטי. הרבה פעמים אנחנו לצערנו רואים בקשות עם אישורי כריתה לא מבוטלים בעקבות פרויקטים שעושים, פרויקטים של בינוי. והאיזון הזה הוא הרבה פעמים קשה, אבל יש מודעות. אני יכול להגיד שיש מודעות הולכת וגדלה של גורמי התכנון בעניין הזה, וזה מבשר טובות.

גב' גלי פרוינד:

אני אשתדל לדבר בקצרה ובעניין. קודם כל תודה רבה, זו באמת ישיבה מאוד מאוד חשובה. באופן אישי ניסיתי לפתוח את העיניים והיה קשה. מאוד חשוב לי אישית עצים, ואני רואה שיש פה הרבה גורמים בעירייה שעוסקים בזה. יש את שפי"ע, יש את הרישוי, יש קיימות, יש את מחלקת השימור שעכשיו עוסקת באיזושהו פיילוט בנושא שימור של עצים. מה שאני אומרת עכשיו זה אחרי פחות או יותר 13 שיחות טלפון עם כל מיני פעילים, עם המון גורמים בעיר. כי מה ששמנו לב אליו זה שקורים הרבה דברים. קורים גם דברים טובים, לא רק דברים רעים, הרבה דברים טובים קורים. אף אחד לא יודע מזה, אנשים לא מצויים בקשר מספיק אחד עם השני, גם בתוך העירייה עצמה. אין מישהו אחד שמתכלל עצים. כשאני חושבת עצים אני חושבת רק עליו- אבל זה לא, כי זה רישוי, זה שפי"ע, וזה קיימות. ולכן כשאמרתם שאתם מקימים מחלקה חדשה של שפי"ע - אמרתי- אז אולי זו פלטפורמה טובה. והפלטפורמה הטובה הזו צריכה לקחת בחשבון לא רק גורמים תוך

עירוניים, היא צריכה גם לקחת בחשבון אותנו, את האנשים שנמצאים כאן, ואפשר למשל לקחת דוגמה מאיזשהו פורום שהיה כאן בעבר בנושא של אנרגיה. שבעצם הביאו לשולחן אחד גם גורמים מקצועיים, גם ארגוני חברה אזרחית, גם תושבים, בשביל למצוא כל מיני פתרונות. כמובן שצריך הרבה מעבר למה שהיה, צריך להפיץ את זה. כי זה כמעט סודי, כל מה אנחנו מדברים עליו, למרות שזה בכלל לא סוד, זו פרסומת אדירה לעירייה, חבל. מה שאני אומרת זה שבואו ניקח את כל הדברים הטובים האלה ונהפוך את זה לאיזושהי מדיניות אחת גדולה וכוללת לעצים בעיריית תל אביב. המדיניות הזאת שצריכה להיות, אם דיברנו פה על ההבדל בין עצים פרטיים ועצים במרחב הציבורי, זה לא שני דברים שונים, זה הכול אותו דבר. לכו לרח' אוליפנט, זה רחוב שרוב העצים בו הם עצים פרטיים, אין כמעט מדרכה. והעצים הפרטיים הם כל כך וותיקים ויפים ולא מטופחים, לא גזמו אותם בדיוק לפי איזו זווית, שהם בעצם התחברו לכדי סוג של תקרה יפיפיה. יש שם צל כל השנה, נעים שם, אתם הולכים מטר הצידה ואתם מתים מחום, אתם נכנסים לאוליפנט ואתם בגן עדן. ואני אומרת שהמדיניות הזו צריכה לכלול גם שילוב של עצים פרטיים ועצים ציבוריים, ואם נחלק למשל לתושבים עצים או שתילים, אז זה גם יוכל לעזור לעניין הזה. חוץ מזה, אפשר ליידע את הציבור, אפשר לעשות הקאטון של עצים. אפשר לעשות באמת נוף לשימור. להחליט שעצים, או לפחות חלק מהעצים, העצים החשובים, הם לשימור בעיר. כל הדברים האלה הם צריכים להיות דבר אחד, ולא רק ישיבה אחת של וועדה אחת. זה צריך להיות משהו שבאופן קבוע אנחנו יודעים לאן לפנות בנושא עצים בעיר, וגם סוג של ביזור של חלק מהסמכויות. אני מבינה שהעירייה לא יכולה לטפל בהכול ולדעת הכול, אבל אולי יכולים להיות מה שנקרא סוכנים קטנים, אנשים שהם נאמני עצים, מה שהיה בעבר. ואיזשהו סוג של גישה, ישיבה חודשית. יש אנשים, באמת יש המון אנשים בעיר, שישמחו להתנדב בנושא של עצים, ישמחו להשתתף. זה מהדברים שהתושבים, בניגוד לנכס שזה אחד רואה באופן פרטי, עץ אנשים לוקחים באופן הכי אישי בעולם, גם אם הוא לא מול הבית שלהם. תודה רבה.

מר מור גלבוע:

באמת הפגישה חשובה ומעניינת, ונעים להכיר וטוב להכיר. אני אגיד כמה דברים שעלו לי בעיקר במהלך המצגת. אין ספק שנעשים הרבה דברים, אבל אני יכול להגיד מיכל, שאיפשהו הייתה לי הרגשה כאילו העצים זה האויב מספר אחד של הציבור וכולנו יכולים להסכים שזה לא המצב בסופו של דבר. ואם כולנו מבינים מה הערכים האקולוגיים והבריאותיים, והכלכליים שיש לעצים, יכול להיות שצריך להשקיע פה יותר עבודה של חינוך ציבור במקום הזה. כי בסופו של דבר לעצים האלה יש הרבה מאוד ערכים לתועלת הציבור. אם זה

בהורדה של הצל ואם זה בספיחה של זיהום אוויר, ואפילו בהעלאת הנכסים של הציבור, אולי הם לא יודעים את זה. אז בסופו של דבר אנשים מתלוננים על לכלוך או דברים כאלה שבסדר, כאילו, יש מקום לתלונות האלה. אבל אם האנשים האלה יודעים שבזמן של רעידת אדמה השורשים של הפיקוסים האלה יש להם ערכים מאוד גבוהים, אז יכול להיות שהם גם היו מסתכלים על העצים האלה בכלל בצורה אחרת. מה שחשוב לומר זה שאנחנו בסופו של דבר ארגונים שפועלים, ואנשים שמאגדים בתוכם ציבור גדול של אנשים שהם לטובת הסביבה, לטובת עצים, לטובת ירוק בעיר, אנחנו רוצים להיות חלק. ואני חושב שבמקום הזה גם עיריית תל אביב יכולה להשתפר הרבה מאוד. אם דיברנו פה על המקום של יידוע ציבור, אני חושב שעיריית תל אביב צריכה למצוא את הדרך. זה יכול להיות שילוט על עצים, זה יכול להיות דיגיתל, זה יכול להיות הרבה רעיונות אחרים. אבל במקום שבו אנחנו מייצרים מעורבות של הציבור במקום הזה, כי אנחנו בסופו של דבר, אני הייתי חלק מהמאבק לצערי שנכשל להצלת העצים העתיקים בכיכר דיזינגוף. האנשים קשורים למקומות האלה, האנשים קשורים לעצים האלה. העצים האלה עברו הרבה מאוד אנשים, זה לא פחות מכל בנייני הבאואהאוס שאנחנו כל כך אוהבים וכל כך פועלים לשמר אותם. אז במקום הזה, כמה שהעירייה יכולה להיות פרו-אקטיבית בלשקף. אם זה בתהליך אפילו, כבר כשיודעים שיש תהליך של כריתה של עצים, לשקף את זה לציבור ולא רק 14 יום מהיום שבו חובה ואז זה נעלם ואף אחד גם לא יודע לעקוב. אני יכול להגיד לכם שאפילו אנחנו בתור מגמה ירוקה לא עתרנו נגד הסיפור הזה של כיכר דיזינגוף כי בכלל לא ידענו להחזיק את זה, למצוא את זה באותו רגע שזה עלה. אז אם אנחנו ארגון שפועל 20 שנה ויש לו הרבה מתנדבים לא ידענו, אז מה עם הציבור הרחב? עכשיו זה אינטרס, אנחנו רוצים לשתף את הציבור, אנחנו רוצים שהציבור יהיה מעורב בדבר הזה.

אני רק אגיד עוד שני דברים, גם לגבי חברת חשמל. יש בעיה מאוד גדולה, אנחנו רוצים להיות חלק מהפתרון, אנחנו יכולים להיות חלק מהפתרון. במקומות שבהם מצליחים לייצר שיתוף פעולה בין הממסד לבין הגופים החוץ ממסדיים, החוץ ממשלתיים, זה מקומות שיכולים לעבוד מאוד חזק. כי אנחנו מפעילים לחץ ממקום שבו הממסד לא יודע להפעיל לחץ. אם אנחנו עובדים בתיאום ובשיתוף פעולה אז אנחנו יכולים לפתור את הבעיה. אם יש כל כך הרבה נהלים טובים לטפל בעצים, ובסופו של דבר באים חברת חשמל וגוזמים בפראות את העצים האלה, פוגעים בהם, מחלישים אותם, אז מה שווה כל המאמץ? מה שווה כל הטרחה הזאת? זה דבר אחד שאנחנו מאוד רוצים להיות חלק.

והדבר האחרון בנוגע לנהלים. אפשר אני חושב להסתכל גם ולראות מה קורה בעוד מקומות. דובר פה על עוד ערים בעולם. אני בטוח שיכולים לחדש לנו דבר אחד או שניים בנהלים האלה של טיפול בעצים, ויכול להיות

שאת הדבר הזה אפשר לחדש, אפשר לרענן, אפשר לעשות דברים יותר טובים וללמוד מזה. ובכל התהליכים האלה אנחנו נשמח להיות חלק ולעזור בכל מה שנוכל, ואנחנו יכולים ויודעים לעזור בהרבה מאוד מקומות.

גב' גליה חנוך רואה:

אני מאוד שמחה גם על הישיבה, ואני מברכת על כניסתך לתפקיד. זה נהדר לשמוע על הדברים שנעשים ושבעצם ישפיעו על העתיד. הרבה מהתלונות שלנו הם על דברים שכיום כבר השתנו, אז זה טוב לשמוע. אחד הדברים שאני רוצה להעלות פה, העניין של צמרות העצים ועלוות העצים הוא נקודה מאוד קריטית כאן. כי אנחנו לא צריכים את מספר העצים, הרי יכולים להיות לנו 300,000 עצים קטנים וזה חסר חשיבות, ועץ אחד, שקמה עתיקה שמכילה 30 עצים כאלה. אז בעצם הנקודה העיקרית לבריאות הציבור, להצללה, ל- **well being** של העיר זה בעניין של העלווה. אז כאן נכנס גם הסיפור של הגיזום, אבל גם בעניין סקר זה משהו שכבר העליתי עם גבי לסקי מספר פעמים, את הניסיון לקדם סקר שנקרא UTC, שזה **urban tree canopy assessment**. זה כלי בינלאומי שמשתמשים בו עם אור אולטרה-אדום, אני לא יודעת בדיוק מה הטכניקה, אבל שיכולה לבדל בדיוק את כמות העלווה של העצים בעיר. ואז אפשר לבחון לאיזה אחוזים של כיסוי עלווה אנחנו מגיעים בעיר, האם זה 30% בקיימברידג', למשל. ואפשר לבחון את פוטנציאל הגידול של העלווה בעיר. וזה טוב מכמה בחינות, קודם כל אנחנו מעלים הרבה את עניין שתילת העצים, אבל יש כאן גם עניין של צדק סביבתי, איפה שותלים את העצים האלה. עוד ועוד עצים בצפון העיר בפארק הירקון, כשאנחנו יודעים שאזורים שלמים של דרום העיר חשופים לגמרי ללא עצים, ששם זיהום האוויר הוא הכי גדול, והצורך בהצללה הוא הכי גדול. זה מאוד ברור גם מסתם להסתכל על **google map**, אבל כלי כזה יכול לתת לעירייה כלי איפה להשתמש בכסף לשתילת עצים, איפה זה הכי נזקק היום בעיר. איפה ההשקעה הכלכלית הכי כדאית, גם מבחינת הורדת עומס החום העירוני וכל מיני דברים כאלה. אז זה משהו שאני מאוד רציתי להציע ככלי.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

מי יודע לעשות את הסקר הזה שאת מדברת עליו?

גב' גליה חנוך רואה:

יש אנשים שיודעים לעשות את זה. זה איזושהו כלי, יש לו איזושהי עלות מסוימת. אבל אני חושבת שההשקעה בזה היא אפילו יותר חשובה מאשר בעצים עצמם, כי זה בעצם הנתון שהכי חשוב לנו, העניין של העלווה, וגם נכנס גם הסיפור של הגיוזום וכל הדברים האלה.

ועוד דבר נוסף שלא דיברנו עליו כל כך, שאחד הדברים הכי קריטיים בשתילת עצים חדשים,

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

מה שאת אומרת זה שפחות חשוב מספר העצים, יותר חשוב כמה הם מכסים מבחינת צל?

גב' גליה חנוך רואה:

בדיוק, הכיסוי העירוני והיעד שמציבים. האם זה היום 15% ואנחנו מציבים יעד של 40%-,

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

בואו נספור בכיסוי ולא במספר העצים. אני מציע שתבחנו את זה.

גב' גליה חנוך רואה:

בדיוק. ואז זה גם כולל את העצים הפרטיים ואת העצים העירוניים, ונותן לנו תמונה אמיתית של העיר. דבר שני זה עניין פרטי השתילה שלא עלה פה. אפשר לשתול מיליון עצים, ופרטי שתילה שלא מסוגלים לגדל אותם, והחשיבות העיקרית היא באיזה פרט שתילה מגדלים אותם. כמה רוחב נותנים לשורשים, איזה סוג אדמה ואיזה פתרונות נותנים לשורשים. אני רוצה להגיד שהיום נטע, הרכבת הקלה, עושים עבודה מאוד רצינית בנושא הזה. הזמינו כמה פרטים ייחודיים שפתחו עבורם באיטונג ובאקרשטיין, ואפשר לנצל את הידע ואת הפיילוטס שהם עושים היום.

מר יואב בן יהודה:

אז אני רוצה להגיד לך שאנחנו עושים פרטי שתילה יותר טובים מנת"ע. הייתה ביקורת מאוד טובה על פרטי השתילה של נת"ע, והפרט שאנחנו היום נותנים לשתילה של העצים היא הרבה יותר רחבה, יותר גדולה.

אנחנו אפילו היום עושים את זה בתעלות רחבות, תעלות רציפות ולא בתי גידול מקומיים, לא בכלוב. ודווקא נטע עושים את זה היום בכלובים. אז אם נטע טובים, אז אנחנו פי שתיים יותר טובים.

גב' גליה חנוך רואה:

אז זה מעולה, זה פשוט לא עלה כאן.

מר יואב בן יהודה:

אין לי בעיה לפרסם לכם את זה.

גב' גליה חנוך רואה:

זה מאוד יקר, אבל השאלה איך סופרים כלכלית אחר כך להחליף ארבעה עצים, לפעמים זה לא יותר יקר.

מר יואב בן יהודה:

אנחנו שמים דגש על פרטי השתילה.

מר ראובן לדיאנסקי-היו"ר:

תודה רבה.

הערות נוספות?

גב' אורית ברוך:

אני מתייחסת בדיון הזה לכיוון של בעלי החיים, אני הסנגורית של בעלי החיים. העץ הוא הבית של בעלי החיים בעיקר בתקופת הרבייה. תקופת הרבייה של הציפורים זה מסוף ינואר בדרך כלל, בניית הקן, עד אוקטובר. בארה"ב יש נוהל שלא כורתים, לא גוזמים עצים, מפרסמים לתושבים, מסוף ינואר עד אוקטובר, ולמעשה מתמקדים בגיזומים ובכריתות בחודשים אוקטובר, נובמבר דצמבר בלבד. כי שם יש את הסנאים על העצים, יש את הציפורים שמקננות. באזור תל אביב וכשאתם מתייחסים לעצים הגבוהים כמו האקליפטוסים והתמרים, מי שמקנן עליהם זה עורבים, כשבקן של העורב משתמשים גם הינשופים, הנצים והבזים, והעורב גם משמש הורה מאמץ לקוקייה המצויצת. אז כשעשו את העבודות של גיזום העצים ברחובות הראשיים

בחודשים מרץ-אפריל, אנחנו תיעדנו פגיעה מתמשכת בציפורים ובעורבים. ברחובות של דיזינגוף, כנפי נשרים, ארלוזורוב. אני לא גרה פה בכלל, אני גרה בצפון, אבל עשינו כאן את התיעודים. איך זה עובד? מגיע המנוף, חותך את אמיר העץ, זורק למכולה יחד עם הגוזל או עם הקן ואת זה גורסים כמובן. אז הפגיעה היא לא רק בציפורים שלא מוגנות על פי חוק יותר כמו העורב, אלא גם בבעלי חיים שכן מוגנים שאי אפשר לראות אותם, כמו צופית שהקן שלה הוא פצפון. אז העורב בעינינו הוא חיית דגל לשמירת טבע, למרות שהוא לא מוגן. כי אם אנחנו פוגעים בעורבים אנחנו פוגעים גם בהרבה ציפורים אחרות שנמצאות באותו בית גידול. אם אני פוגעת בנשר אני לא בהכרח פוגעת בציפורים אחרות, כי הוא דיי אינדיבידואל. החשיבות היא לעשות נוהל שכן ינסה להתחשב בעונת הקינון.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

ינואר עד ספטמבר, זה גם בישראל?

גב' אורית ברנד:

כן, הכי טוב גם מבחינת המזיקים. ההתמחות שלי היא בהתנהגות של חיפושית הקליפה. חיפושיות קליפה שחודרות לעצה של העץ זה בתקופת האביב והקיץ. אם עושים את זה בחורף, בסתיו, אין חיפושיות קליפה. אפשר לגזום בחודשים אוקטובר, נובמבר, דצמבר. למה כולם מתמקדים לקיץ? מנקים את הרחובות בפסח, מקרצפים.

מר זרור יהודה:

יש לי שתי הערות קטנות על מה שדובר פה. עניין היידוע של הציבור עם נייר על העץ, ואולי יעיל יותר צמיד רציני שגם רואים אותו. וגם היידוע לא הפאסיבי, שבמקרה אנשים רואים אותו באינטרנט, אלא יידוע של הפעילים שנמצאים בסביבה של העץ שהולכים לכוות. וועד שכונה אם יש, פעילים מעמותות מסוימות. שהעירייה תהיה יותר אקטיבית בעניין הזה, ולא ככה לתת למקרה לקרות.

עו"ד ערן שחר:

מה שנראה לי הכי חריף בדיון הזה, זה הנתק בין הכוונות הטובות פה לבין מה שקורה בשטח. בשטח אנחנו רואים איזה קבלן שמשלח בתוך העצים, מתחיל להתעלל, אנחנו לא מצליחים לעצור אותו, זאת הבעיה. מה אנחנו עושים שאנחנו צריכים לעצור אותו? בינתיים כל הצמחייה הולכת. זה דבר ראשון. דבר שני, נפתחו תחנות חדשות בארלוזורוב ואין שום עץ שנותן איזשהו צל, כלום. כלומר, תחנה בלי שום עצים, אז אולי תקחו זאת לתשומת לבכם, שצריך לשתול שם משהו. גם אין בורות מתאימים, אין כלום.

מר יורם הופטמן:

אני שמח לקרוא את המכרז החדש ולראות שאין זיקה בין כמות העבודה של הקבלן לבין מה שהוא מקבל בסוף. כמו שהיה נדמה לי במכרזים בשנים עברו, ככל שהקבלן גוזם יותר, כורת יותר או מפנה יותר גזם אז הוא מקבל יותר כסף. אז ברור לאן זה עלול להוביל.

גב' מיכל נהרי:

זה אף פעם לא היה, זו טענה שתמיד עלתה והיא לא נכונה. זה לא היה אף פעם. הוא תמיד קיבל את הכסף שלו לפי עץ. יכול היה להוריד פחות ענף ואז הוא רק היה מרוויח.

מר יורם הופטמן:

אז לפי מה שאת אומרת יש לו אינטרס להוריד רוחבית. איפה זה נעצר?

מר דרור יהודה:

ככה זה גם אצל הקבלנים של חברת חשמל? אני חושב שזה כן לפי כמות.

גב' מיכל נהרי:

אני חושבת שהמחיר הוא לפי שכונה, לפי תא שטח.

דידי שמש:

אני רואה שורש של בעיה שאני לא יודעת איפה אפשר לפתור אותה, אבל זה בהכשרה. כשאתם אומרים גוזם מומחה וזה נשמע נהדר, זה מקצוע שאפשר לקבל אותו בפרק הזמן הכי קצר, עם ההכשרה הכי מינימלית. שאלה אחרת היא למה העירייה שהיא גוף כל כך גדול, לא לוקחת על עצמה את הנושא של הטיפול, למה צריך ללכת בכלל לקבלנים? מוצע להקים מחלקה כזו שתטפל בעצים תחת העירייה, ולא תחת קבלן חיצוני שתמיד הוא כתובת לטעויות.

מר יואב בן יהודה:

הקבלן עובד עבור העירייה, זה לא משנה. מה ההבדל? אני מסכים שצריך שהפיקוח, ובזה אני מסכים, צריך שהפיקוח יהיה יותר יסודי, יותר צמוד. ולכן הגדלנו את כמות המפקחים עכשיו.

דידי שמש:

אפשר להטמיע, יש ארגון בארה"ב שמוכן לתת את כל הידע שלו. אז נכון שזה לא בדיוק במסכות שלכם, אבל אפשר לנסות להביא רמה יותר גבוהה, בכל הנושא של הגיזומים והכריתות שזה פשוט רמה ירודה להחריד, מה שנעשה בארץ.

גב' מיכל נהרי:

לגבי השאלה הראשונה שלך, לגבי ההכשרה. בעצם בתנאי הסף שלנו אנחנו קובעים שמי שיכול לגשת למכרז לא רק שתהיה לו תעודה של גוזם מומחה, אלא גם יהיה לו פרק זמן של ניסיון ובעבודות ציבוריות. רק התעודה זה לא מספיק.

דידי שמש:

אולי שיהיה אגרונום? למה לא לדרוש שיהיה אגרונום?

מר יואב בן יהודה:

כי אז לא יהיה מי שיעבוד. כמה אגרונומים את מכירה שמוכנים לגזום? אני אשמח.

דידי שמש:

לא בעצמו שיגזום, אבל שהוא יהיה אחראי.

מר יואב בן יהודה:

אני אשמח, תביאי לי אגרונום שמוכן לגזום, אני אשמח. אני אשכור אותו לעבודה ישר.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

אנחנו נעשה דבר כזה - יעבירו אליכם את המכרז. אם יהיו הערות, נעשה פגישה יחד עם מיכל וסביב המכרז, ונראה איזה הערות עולות ומה אפשר להטמיע, ומה אפשר לנסות ולהוסיף.

גב' דליה בארי:

אני רוצה להעיר משהו לגבי הנושא של חברת החשמל. לדעתי עיריית תל אביב צריכה להכין תוכנית רב שנתית להטמנה של קווי החשמל לאורך הכבישים, ואז הבעיה הזו כבר הופכת להיות בעיה של העירייה ולא של חברת חשמל. אני זוכרת שבשעתו דובר על זה, אבל לדעתי לא קרה שום דבר. זה עולה כסף, נכון, אבל יש לזה הרבה מאוד יתרונות. זה דבר אחד.

אחר כך הוזכר כאן נוהל 809. אם אני לא טועה, זה נוהל שבשעתו לפני כמה שנים ישבנו עם וועדות, עכשיו הגיע הזמן לבדוק את התוצאות שלו. אולי צריך לשנות את הנוהל הזה. אני אתן שתי דוגמאות, אחת משד' דוד המלך. למה גזמו שם, לי נאמר בזמן הגיזום שגוזמים לגובה של 7 מטר? למה? מה קרה? וטראו את התוצאות, פשוט עצוב. דוגמה שנייה, רחוב ארלוזורוב שדיברו עליו. מצד אחד יש את החוטאים של חברת חשמל, אז גזמו את העצים מתחת לחוטאים אבל השאירו מלמטה בערך 2 מטר, משהו כזה. בצד השני אין חוטאים, אז גזמו לגובה של איזה 7-8 מטר והשאירו למעלה וזה גם כן נראה גם לא יציב, שזה מערער את כל שיווי המשקל של העצים וגם זה מכוער וזה נותן הרבה פחות צל. למה? אז הגיע הזמן לבחון גם את הנושא של הגיזום, לאיזה גובה צריך לגזום. זה הדברים שאני רוצה.

גב' טניה דדון:

מעניין אותי לדעת מה קורה עם כל הדברים שנאמרו פה היום. זאת אומרת אני באופן אישי לא תפסתי משהו שרושם את הכול ומרכז את זה, כאילו מה המשך הטיפול?

גב' מיכל נהרי:

אני רשמתי דברים שצריך להתייחס אליהם.

גב' גבי לסקי:

גם יש קצרנית ויש פרוטוקול מסודר.

גב' טניה דדון:

התכוונתי כאילו מה עושים? איך זה מיושם?

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

טניה, אני אתן לך תשובה. קודם כל יש לנו פה את שוש, שהיא רושמת את הפרוטוקול. הכול מוקלט והכול מוקלט, ואנחנו עכשיו גם נתייחס בכמה שורות לגבי החלטות שאנחנו ננסה לצאת מפה עם כמה דברים אופרטיביים. אז ברשותך אני אגיד כמה דברים לגבי דברים שעלו כאן. כמו שאמרתי קודם, בהצלחה ליואב. יש לו את 'חזקת החפות', שהוא רק מספר חודשים בתפקיד, זה דבר אחד.

דבר שני, כל הנושא של הפיקוח על הקבלנים, הקמת היחידה הזו שאנחנו התבשרנו עליה ושאני לא ידעתי עליה, עשרה מפקחים שבאמת אמורים להיות כתובת לשמירה ולבדיקה, ואם יש צורך גם אכיפה נגד קבלנים ש-או לא עובדים, או עובדים עם מוטיבציית יתר - זה דבר מאוד חשוב. כי אם היום יש רק שלושה על כל העיר זה באמת שערורייה ואי אפשר לבקר את זה. זה ייכנס לתקציב 2018, אני מבין?

מר יואב בן יהודה:

כבר עכשיו יש קליטה נוספת.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

מעולה, אז תוך שלושה חודשיים אתה תגייס שבעה או עשרה, שזה מצוין.

לגבי הדבר השני שזה פרסום, כל מה שקשור לכריתות והעתקות. כהחלטת הוועדה, אנחנו מבקשים לאמץ את הרעיון של לשים על העצים את ההודעות. דבר שני, אנחנו נבדוק לגבי הפצת המידע גם בדיגיטל, כמובן גם בתל אביב ירוקה שזה דף הפייסבוק. באתר העירוני זה בכל מקרה נמצא, אבל אף אחד לא מגיע לשם.

מר עידן עמית:

זה רק ל-14 ימים נמצא ואז זה נעלם.

אורית ברוד:

כשחברת חשמל מבצעת את הכריתות והגיזומים, זה גם מפורסם?

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

אני אטפל בזה, שלא יימחק אחרי 14 יום, שיישאר צרוב וקבוע.

כל נושא הפרסום, שבהחלט אחד הדברים שאנחנו מתהדרים בהם, גם הנהלת העירייה וגם הדרג הנבחר, זה שאנחנו עירייה פתוחה, אנחנו עירייה שחושפת מידע ויש לנו כל מיני תוכניות איך לחשוף יותר מידע לציבור בצורה קלה. זה אחד הדברים המשמעותיים שמבחינת חשיפת מידע ומתן יכולת גם להגיש השגה אם יש צורך. אז זה הדבר השני.

דבר שלישי, אני הופתעתי שאין לנו שום קשר בין גורמי העירייה השונים לבין חברת החשמל בהקשר של עצים. לא בין מנהל אגף שפ"ע לבין מי שמופקד שם בחברה, ולא בדרג יותר גבוה של משנה למנכ"ל ומנכ"ל. אני אבקש ממנכ"ל העירייה או מי מטעמו, או רובי זלוף שהוא המשנה למנכ"ל, לקיים פגישה עם מנכ"ל חברת החשמל, או סמנכ"ל שעוסק בדברים האלה. כדי שאפשר יהיה ליצור איזושהו סוג של דרכי עבודה נאותות כי לא יכול להיות שהם ייכנסו פה בצורה גסה, יפגעו בעצים שנמצאים במרחב הציבורי שלנו. נכון שיש להם את המטריה של החוק, אבל באיזושהו מקום אנחנו גם צריכים לעשות כאן סדר. זה שיש להם את החוק שעומד לרשותם זה לא אומר שיכולה להיות פה הפקרות ואנרכיה.

מיכל, את העלית את הנושא של העצים, את הגודל של הצול של העצים. מיכל נתת תשובה שהיום אנחנו עובדים על עצים בעלי צול יותר גבוהים?

עיריית תל אביב-יפו

עו"ד ראובן לדיאנסקי
חבר מועצה והנהלת העיר
יו"ר הועדה

גב' מיכל נהרי:

אנחנו רוצים לקנות אותם בגודל 3 צול ולא קטן יותר.

מר ראובן לדיאנסקי-היו"ר:

זה עדיין קטן, זה עדיין לא נותן צל.

גב' מיכל נהרי:

בוודאי, את גם לא תוכלי לקנות עצים שנותנים צל.

מר ראובן לדיאנסקי-היו"ר:

תוך חמש שנים יש הצללה אם שמים 5-6 צול?

גב' מיכל נהרי:

אני חושבת שעץ במשתלה הוא עץ מאורגז, הוא לא עץ גדל.

גב' גבי לסקי:

אפשר להזמין. צריכים לדבר על זה, צריכים לבדוק את זה.

מר ראובן לדיאנסקי-היו"ר:

אפשר לפנות למנכ"ל העירייה או לרובי. זה בטח עניין של עלויות?

גב' גבי לסקי:

זה קצת יותר יקר.

מר יואב בן יהודה:

לא, זה לא קשור לעלויות. זה קשור לזה שהמשתלות לא מספיקות לגדל, הרי זה לוקח יותר זמן, הם צריכים להשכיב את העצים אצלנו. אבל זה לא קשור למנכ"ל העירייה, מה הוא יעשה?

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

דבר נוסף שעלה פה גם על ידי אורית ברוך, כל הנושא של גיזום בעונת הקינן. אז אגף שפי"ע שקיבל את הדרישה בשעתו, נדמה לי שזה היה בפסח, נכון?

גב' אורית ברוך:

כן, זו הייתה השדרה האחרונה. התחלנו לתעד ברחובות דיזינגוף, כנפי נשרים.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

מה ההתייחסות של שפי"ע, שלכם, לגבי עונת הקינן?

מר יואב בן יהודה:

ממה שאליאב אומר, העונה היותר בוערת כפי שאורית אומרת, זה יותר ממרץ אפריל. אם אני מינואר עד אוקטובר לא אגזום, אז בעצם באוקטובר יש בעיה כי מתחיל חורף ויש הרבה עצים פה שלא יקבלו טיפול.

גב' אורית ברוך:

בוא נגיד שאם אתם רוצים לדייק, אז זה אוקטובר, נובמבר, דצמבר, ינואר. אבל ספטמבר גם טוב, אבל לא בשיא הקינן.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

גם יש עוד דבר, אם אנחנו עכשיו רואים וקיבלנו תלונות מלפני מספר ימים, גם גבי וגם אני, לגבי גיזום ברוטשילד.

מר יואב בן יהודה:

יש בעיה, ברוטשילד גזמו את הצאלונים, אי אפשר לגזום אותם בחורף.

גב' גבי לסקי:

אבל לגזום בקיץ, אז בשביל מה יש צל? צאלון אמור להיות הכי מלא בקיץ, בשביל זה אני שמה דווקא צאלון?

ערן שחר:

ולמה צריך לגזום אותו בכלל??

גב' גבי לסקי:

למה צריך לגזום צאלון בכלל? ברח' בלוד היום צאלונים יפהיים.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

אני מבקש לבדוק את העניין הזה של הצאלונים והגזום בכלל, בכל מה שקשור לעונת הקיץ והאביב.

אורית ברוד:

חיפושיות קליפה מתרבות באביב ובקיץ. אם את כורת בחורף ובסתיו אין התרבות של חיפושיות קליפה- אין חיפושיות קליפה אין מזיקים, שהרי המזיקים לא נמצאים בחוץ. אז אם אתה רוצה למנוע את המזיקים, תדדל או תגזום את העצים בסתיו או בחורף.

יורם הופטמן:

לא יכול להיות, שכל שנה בכל עץ מבוצע גזום באופן שיטתי.

מר יואב בן יהודה:

זה לא קורה בכל שנה בכל עץ. יש פה עצים שלא נגענו בהם, הרבה מאוד עצים.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

יואב, אנחנו צריכים לבדוק את העניין בצורה אמיתית, כי לגזום עצים בקיץ זה פשוט הזוי. כשאתה גוזם עצים ביולי, אוגוסט, ספטמבר, היום מדינת ישראל, השעון זז. החורף מתחיל בסוף אוקטובר. אז אם יש צורך לגזום צאלונים, אז אפשר לגזום את הצאלונים באוקטובר, בסוף ספטמבר. אבל לא צריך לגזום אותם ביולי.

אם אנחנו רוצים לעודד הליכה רגלית, אם אנחנו רוצים לקבל את כל הערכים שעצים נותנים, אז לגזום אותם בשיא הקיץ זה פשוט נראה לי מחטיא את המטרה. צריך לבדוק את זה בצורה אמיתית.

גב' גבי לסקי:

לא רק זה, שצריך בכלל לשאול את עצמנו אם יש צורך לגזום צאלונים. אבל בקיץ באמת, עצים נותני צל - לגזום בקיץ זה כאילו להביא שמשיות ולשים אותם בחורף.

עו"ד ערן שחר:

זה חוסר הגיון טוטאלי.

דליה בארי:

אני חושבת שצריך לצמצם את הגיזום, הגיזום הוא יותר מדי מאסיבי. ואז גם יהיה לכם יותר זמן לגזום.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

דבר נוסף, אנחנו נקיים פגישה בעניין גובה הגיזום עם יואב. פגישה מצומצמת כדי שאפשר יהיה להיות ממוקדים.

פגישה נוספת במידת הצורך, תתקיים עם מיכל לגבי המכרז, בקשר למה שהעלו דידי ויורם. אנחנו נצטרך לבחון את התקן, את נוהל, 809 כשם שהעלתה דליה. נעשה איזושהי בחינה של קבוצה מצומצמת כדי לראות אם זה עומד במבחן המציאות או שצריך לתקן את זה.

גב' דליה בארי:

מה בקשר להטמנה של קווי חשמל?

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

הטמנה של קווי חשמל זה דבר נהדר, אבל זה עולה הרבה מאוד כסף.

גב' גבי לסקי:

אני רוצה להוסיף גם שצריך לשים דגש בנושא של השורשים, כשאנחנו מעתיקים עצים, גם את נפח השורשים גם לדאוג לזה שזה יהיה נפח שיוכל לקיים את העץ. אבל בעיקר מה שאני רוצה להגיד, הפתעת אותי עם כמה דברים ממש.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

לגבי עניין ההעתקה, הוא גם כן סוג של מלכוד. כי ברגע שאתה מעתיק פעם אחת ואתה שם אותם באיזשהו מקום שלא בהכרח מצריך עצים, למשל ברחוב רפידים. יש שם שטח גדול שלשם מעתיקים עצים. העצים האלה לא יצאו משם כבר. כי אם יצאו משם אחרי שנה-שנתיים, העלות של ההעתקה, אני לא ראיתי עץ יוצא משם. השאלה אם בסופו של דבר ומישהו אמר את זה כאן, שצריך לייעד שטחים שאליהם מעתיקים עצים. ולא רק להעתיק לאיזשהו מקום שפנוי כי אז זה נשאר שם, ואז המקום הופך להיות, המקום הזה אולי מיועד גם לבנייה. אז בסופו של דבר יכרתו אותו. זה ייקח 5 שנים או 10 שנים, אבל אין יעילות בהעתקה. ואם אתה משקיע כל כך הרבה כסף בהעתקה, ואתה לא מייעד אותו למקום שבאמת בסופו של דבר גם צריך וגם זה יהיה מקומו החדש של העץ, ואתה אחרי 10 שנים כורת אותו, אז אתה גם בזבזת כספי ציבור בצורה ניכרת כי לא ייעדת את העץ הזה למקום ראוי.

יורם הפטמן:

אני חושב שפשוט צריך לעשות מפת עתודות שטח ייעודי להעתקות עצים.

גב' גבי לסקי:

אני משתמשת בפורום הנכבד הזה כדי להגיד עוד פעם שהחלום הקרוב שלי זה שאנחנו נצליח לייצר בתל אבי ביפו מצב של עץ לכל תושב. זאת אומרת, אנחנו במצב שחסרים לנו לפחות כפול עצים שיש, גם במרחב הציבורי וגם במרחב הפרטי ביחד. יש בתל אביב כ-420,000 תושבים, ויש לנו כ-250,000 עצים. זאת אומרת חסרים לנו כפול עצים. אני כן חושבת שזו מטרה אפשרית, יש לנו את הפרויקט בניו יורק של מיליון עצים, יש כל מיני מקומות אחרים. ואני חושבת שזו מטרה, זה יעד אפשרי לחלוטין. בגלל זה נורא התפלאתי על המספרים המועטים. אז אני חושבת שאנחנו כן צריכים גם לשים דגש על זה, ליצור את הקשר בין תושב לעץ

כדי שיהיה לכל תושב בעיר הזו עץ שהוא יכול גם להיקשר אליו, והוא יכול ללמוד על כל הערכים וכל הצרכים של העצים ושל הסביבה, גם של החיות וכו', בעץ שלו או שלה. מבוגרים כילדים וכו', אז ליצור את הדבר הזה. ואני ממש רוצה להגיד תודה ליואב, באמת. לא מזמן, לפני כמה שבועות באתי לדבר איתו על כמה צרכים וענייני שקיפות לגבי המקום של העצים בעיר, ואני ממש מופתעת לגלות שכבר בשכבה של ה-GIS, יש לנו כבר עצים ושבדיוק עובדים על סקר עצים וותיקים, ושכבר גם זה נכנס, והולכים לתת פירוט על כל עץ ועץ. זו התייחסות שלדעתי זו התייחסות ראויה לעצים בעיר, ואני רוצה להאמין שזה פשוט אומר לנו שהיחס לעצים הולך להשתנות ולהיות יותר טוב בעיר.

ליאם שלם:

משהו חיובי נוסף, בפארק הירקון בשבוע הבא הולכים לנטוע 150 עצי בוסתן ועצי מקומיים, לאורך נחל איילון כדי ליצור מסדרון אקולוגי.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

תודה רבה לכולם. אני נועל את הישיבה

*** הישיבה נעולה ***